

د ماشومانو د حقوقو تړون

میثاق حقوق طفل

د ماشومانو د حقوقو تړون

میثاق حقوق طفل

د ملگرو ملتونو د سازمان د عمومي ټولنې د
۱۹۸۹ کال د نوامبر د (۲۰) نېټې تصویب

مصوب مجمع عمومي سازمان ملل
متحد تاریخ ۲۰ نوامبر ۱۹۸۹

سریزه:

مقدمه:

د حاضر تړون لوري هیوادونه:

دول طرف میثاق حاضر:

د ملگرو ملتونو په منشور کې د اعلام شویو اصولو ته په پاملرني سره د بشري کورني د ټولو غړيو يو برابر او نه بيليدونکي حقوقو او ذاتي لوړتيا څرنگوالي په نړي کې د سولي، عدالت او خپلواکي اساس او بنسټ گڼل کېږي.

با توجه به این که مطابق اصول اعلام شده در منشور ملل متحد تشخیص منزلت ذاتی و حقوق جدایی ناپذیر و برابر تمام اعای خانواده بشری اساس آزادی، عدالت و صلح در جهان است.

په دي يادوني سره چي د ملگرو ملتونو خلکو د ملگرو ملتونو په منشور کې د انساني شخصیت د دریخ او ارزښت او د بشر په بنسټيزو حقوقو باندي په ايمان لرلو سره بيا ټينگار کړي دي او پتيلې ده چې ټولنيز پر مختگ او د ژوند د معيارونو بڼه والي ته د پراخو آزاديو په چوکاټ کې پراختيا ورکړي، د دې په څرگندولو سره چي ملگرو ملتونو د بشر د حقوقو په نړيواله اعلاميه او د بشر د حقوقو په نړيوالو میثاقونو کې توافق او اعلام کړي چې هر څوک د توکم، رنگ، جنس، ژبي، مذهب، سياسي عقيدې، ملي او ټولنيزي غوښتنې، ملکيت، زيريدني او نورو حالاتو د نه په پام کې نيولو پرته په دغو سندونو کې د ليکل شويو ټولو حقوقو څخه برخمن کېږي.

با يادآوری این که مردمان ملل متحد ايمان شان را به حقوق بنيادی بشر و ارزش و منزلت شخصیت انسانی در منشور ملل متحد مجدداً تائيد کرده اند و تصميم گرفته اند که پيشرفت اجتماعی و بهسازی معيار های زنده گي را در چهارچوب آزاديهای وسيعتر گسترش دهند. با تشخیص این که ملل متحد در اعلاميه جهانی حقوق بشر و میثاقهای بين المللی حقوق بشر توافق نموده و اعلام کرده است که هر کسی بدون هيچ نوع تمايزی از قبيل نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقیده سیاسی و غير آن، خاستگاه اجتماعی و ملی، ملکیت، تولد و ديگر حالات، مستحق کليه حقوق مندرج در آن اسناد است.

په دي يادوني سره چي د بشر د حقوقو په نړيواله اعلاميه کې ملگرو ملتونو اعلام کړي چي ماشومتوب د يو لړ ځانگړيو مرستو او پالنو غوښتونکې دي، د دي په څرگندولو سره چي کورنی د ټولني د بنسټيز عنصر او توکې په توگه د ټولني د ټولو غړيو د هوساينې او طبيعې

با يادآوری این که در اعلاميه جهانی حقوق بشر، ملل متحد اعلام کرده است که طفولیت مستلزم مراقبت و کمکهای مخصوص است. با اذعان به این که خانواده بحيث عنصر بنيادی جامعه و محيط طبيعی رشد و آسایش همه اعضای

جامعه و بخصوص اطفال، میباید حمایت و کمک لازم را دریافت نماید تا بتوانند مسوولیت‌هایش را بصورت کامل در داخل جامعه به دوش بگیرد.

با تشخیص این که طفل، برای رشد هماهنگ و کامل شخصیت خود، میباید در یک محیط خانواده گی و در فضای سرور، دوستی و تفاهم بزرگ گردد.

با توجه به این که طفل میباید برای یک زنده گی فردی در جامعه آماده شود و مطابق به روحیه آرمانهای اعلام شده در منشور سازمان ملل متحد و خصوصاً با روحیه صلح، شرف، برده باری، آزادی، برابری و همبستگی تربیت شود. با یاد آوری این که ضرورت تأمین مراقبت خاص برای طفل در اعلامیه حقوق طفل مؤرخ ۱۹۲۴ جینوا و در اعلامیه جهانی حقوق طفل مصوب مجمع عمومی ملل متحد بتاريخ (۲۰) نوامبر ۱۹۵۹ ذکر شده است و نیز این ضرورت در اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی (بخصوص در ماده های (۲۳ و ۲۴)، میثاق بین الملل حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (بخصوص در ماده ۱۰) و در مقررات و اسناد مربوطه سازمانهای تخصصی و دخیل در آسایش کودک، مشخص شده است.

با یاد آوری این که نظر به اعلامیه حقوق طفل، طفل بدلیل عدم بلوغ جسمی و ذهنی چه قبل و چه بعد از تولد به حفاظت و مراقبت مخصوص از جمله حمایت‌های قانونی لازم احتیاج دارد.

با یاد آوری شرایط اعلامیه راجع به

ودی په تیره بیا د ماشومانو په اړه وړاو لازمی مرستی تر لاسه کړي تر څو ماشومان وکړای شي د ټولني په دننه کې په بشپړه توګه خپل مسوولیتونه په خپله غاړه واخلي.

په دي څرګندوني سره چي ماشوم باید د خپل شخصیت د بشپړي او هماهنگي ودي په اړه تفاهم، دوستي او خوشحالي نه په ډک کورني چاپیریال کې لوي کړل شي.

دي ته په پاملرني سره چي ماشوم په ټولنه کې د ځانګړي او فردي ژوند کولو ته چمتو شي، او د ملګرو ملتونو په منشور کې د اعلام شويو ارمانونو په روحیه په تیره بیا د سولي، شرف، زغم، آزادي، برابري او پیوستون په روحیه وروزل شي، په دي یادوني سره د ماشوم د پاره د خاصې پاملرني او څارني د تأمین اړتیا د جینوا د ۱۹۲۴ نېټې د ماشوم د حقوقو په اعلامیه او د ۱۹۵۹ کال د نوامبر (۲۰) نېټې د ملګرو ملتونو د عمومي ټولني له خوا د ماشوم د حقوقو په نړیواله اعلامیه کې یادونه شوي او همدارنګه دغه اړتیا د بشر د حقوقو په نړیواله اعلامیه د سیاسي او مدني حقوقو د نړیوال میثاق په (۲۳ او ۲۴) مادو کې د فرهنگی، اجتماعی او اقتصادي حقوقو نړیوال میثاق په (۱۰) ماده کې او د ماشوم د هوساینې په اړه د کار کولو د تخصصي سازمانونو په اړوندو سندونو او مقرراتو کې تر سترګو کېږي.

د ماشوم د حقوقو د اعلامیه له مخي، ماشوم له زیریدلو مخکې او وروسته د ذهني او جسمي پوخوالي یا عدم بلوغ له مخي، ځانګړي پالنې او ساتني ته په تیره بیاو قانوني ننګي ته اړتیا لري.

د اعلامیه د هغو شرایطو په یادولو سره د ماشومانو

اصول قانونی و اجتماعی مربوط به حمایت و بهبود اطفال بخصوص مسئله ملی بودن و جهانی بودن فرزند خوانده گی و فرزند گزینی، حداقل مقررات معیاری سازمان ملل برای ادارات قضائی نوجوانان (مقررات پیکینگ) و اعلامیه راجع به حمایت از زنان و اطفال در جنگهای مسلحانه و حالات اضطرار.

د ژوند د ښه والي او ننګي اړوند ټولنيز او قانوني اصول په تيره بيا په زوي منلو او په زويتوب د نيول کېدلو ملي او نړيواله مسئله، په بېرنيو حالاتو، وسله والو جگړو کې د ماشومانو او ښځو څخه د ملاتړ او ننګي په اعلاميه، د (پیکینگ مقررات) يا د تنکېو ځوانانو د قضائې ادارو د پاره لږ تر لږه د ملگرو ملتونو معياري مقررات په پام کې ونيول شي.

با تشخیص این که، در تمام کشور های جهان اطفالی هستند که در شرایط سخت استثنائی زنده گی میکنند و این که چنین اطفالی به توجه مخصوص نیاز دارند. با به حساب آوردن ارزشهای فرهنگی و سنتی هر ملتی برای حمایت و رشد هماهنگ طفل، با تشخیص اهمیت همکاریهای بین المللی در بالا بردن وضعیت زنده گی اطفال در همه کشور ها و بخصوص در کشور های در حال انکشاف، توافق کردند که:

د دي په څرگندولو سره چي د نړي په ټولو هيوادونو کې داسي ماشومان شته چي په سختو او استثنائي شرايطو کې ژوند کوي او دا چي دا ډول ماشومان وځانگړي پاملرني ته اړتيا لري، په ټولو هيوادونو کې په تيره بيا مخ په ودي هيوادونو کې د ماشومانو د ژوند د ښه والي، د نړيوالي مرستي د اهميت په څرگندولو د ماشوم د هماهنگي ودي او ملاتړ په اړه د هر ملت د دوديزو او فرهنگي ارزښتونو په پام کې نيولو سره توافق وکړل شو چي:

بخش اول

لومړۍ برخه

ماده ۱:

نظر به مقاصد این میثاق، طفل هر فرد انسانی است که پایین تر از هیجده سال قرار داشته باشد مگر این که تحت قانون منطبق به اطفال، اکثریت زودتر به بلوغ برسند.

ماده ۲:

۱- دول طرف این میثاق باید حقوق مطرح شده در این میثاق را در قلمرو حکومت شان برای هر طفلی بدون هیچ نوع تبعیض و صرف نظر از نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی و غیر آن، وابستگی ملی، خاستگاه اجتماعی و قومی، ملکیت، معلولیت و معیوبیت، تولد و دیگر حالات خود

لومړۍ ماده:

د دغه تړون د موخوله مخې ماشوم هر انساني وگړي دي چي تر اتلسو کلونو ټيټ سن ولري مگر دا چي د ماشومانو د منطبق قانون لاندې، زياتره ژر بلوغ ته ورسيري.

دوه یمه ماده:

۱- د دغه تړون لوري هيوادونه په دغه میثاق کې مطرح شوې حقونه باید په خپلو سیمو کې د هر ماشوم د پاره د توکم، جنس، رنگ، ژبې، مذهب، سیاسي عقیدې او ملي پیوستون قومي او ټولنيزي غوښتنې، ملکیت، معلولیت، معیوبیت، زیریدني، او د ماشوم نور حالات، د هغه د

طفل، والدینش و یا اولیای وی، تأمین کنند و به آن احترام بگذارند.

مور او پلار یا خپلوانو دپاره له توپیر څخه پرته تأمین کړي او د هغو درناوي وکړي.

۲- دول طرف این میثاق باید تمام اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا متیقن شوند که طفل در برابر هر نوع تبعیض و مجازات بر اساس وضعیت، فعالیتها، نظریات ابراز شده و یا عقاید والدین طفل، سرپرستان و یا اعضای فامیل وی حمایت میشود.

۲- د دغه تړون لوري هیوادونه باید ټول هغه اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي او په دې ډاډ تر لاسه کړي چې ماشوم د هر ډول توپیر د نظر د څرگندولو، فعالیتونو او نورو وضعیتونو د سزا او مجازاتو په وړاندې حمایت او ملاتړ کړي.

ماده ۳:

۱- در کلیه اقدامات مربوط به اطفال چه توسط نهاد های رفاه خصوصی و عمومی، محاکم و مقامات اداری تقبل شده باشد و یا توسط مجامع قانونگذاری، منافع علیای طفل در قدم اول باید مدنظر گرفته شود.

درېمه ماده:

۱- د ماشومانو په اړه ټول هغه اقدامونه چې د عمومي او خصوصي رفاه د بنسټونو د منل شويو اداري مقامونو او محکمو يا د قانون جوړونې د ټولنو له خوا وي، تر ټولو لومړي د ماشوم لوري گټې باید په پام کې ونیسي.

۲- دول طرف میثاق متعهد میشوند که آن حمایت و مراقبتی را که لازمه بهبود زنده گی طفل است، با در نظر گرفتن حقوق و مکلفیت های والدین طفل، سرپرستان قانونی و دیگر افرادی که قانوناً در قبال وی مسوولیت دارند، تأمین کنند و به این منظور باید کلیه اقدامات قانونی و اداری لازم را به عمل آورند.

۲- د تړون لوري هیوادونه ژمنه کوي هغه پالنه او ملاتړ چې د ماشوم د ژوند د ښه والي په اړه وړ گڼل کېږي د ماشوم د مور او پلار، د هغه د قانوني پالونکو او نورو هغو وگړيو په برخه کې چې قانوناً د هغه په وړ ندي مسوولیت لري د هغوي مکلفیتونه او حقوق تأمین کړي او په دغه اړوند دي وړ اداري او قانوني اقدامونه تر سره کړي.

۳- دول طرف میثاق باید مطمئن شوند که نهاد ها، خدمات و تسهیلاتی که مسوول مراقبت و حمایت اطفال هستند مخصوصاً در ساحات ایمنی و صحت حتماً با معیار های مسوول وضع شده توسط مراجع با کفایت در تعداد و اهلیت کارمندان و نیز نظارت کافی، مطابقت میکند.

۳- د تړون لوري هیوادونه باید ډاډه شي هغه بنسټونه، خدمتونه او آسانتیاوي چې د ماشوم د حمایت او څارني مسوول دې په تیره بیا د خونديتوب او روغتیا په برخه کې د سمې پالنې څخه برخمن وي او له ټاکل شويو معیارونو سره سمون ولري.

ماده ۴:

دول طرف میثاق باید تعهد کنند که کلیه اقدامات مناسب قانونی، اداری و

څلورمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه باید ژمنه وکړي چې په حاضر تړون کې د پېژندل شويو حقوقو د سرته

غیره را برای اجرای حقوق شناخته شده در میثاق حاضر بعمل بیاورند. در مورد حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دول عضو باید قبول کنند که چنین اقدامات را تا سرحد استفاده از حد اکثر منابع در دسترس و در صورت نیاز در چهارچوب همکاریهای بین المللی انجام بدهند.

ماده ۵:

دول طرف میثاق باید مسوولیتها، حقوق و وظایف والدین و یا درجای که قابل تطبیق باشد اعضای خانواده های باز و جامعه (آنطوری که در رسوم محلی پیش بینی میشود).

سرپرستان قانونی و دیگر کسانی که قانوناً در برابر طفل مسوولیت دارند، در تهیه رهنمود برای استفاده طفل از حقوق شناخته شده اش در این میثاق، احترام بگذارند.

ماده ۶:

۱- دول طرف میثاق حق فطری طفل به زنده گی را به رسمیت میشناسند.

۲- دول طرف میثاق باید تا آخرین سرحد ممکن بقا و رشد طفل را تضمین کنند.

ماده ۷:

۱- یک طفل بعد از تولد فوراً باید سجل شود، حق دارد از بدو تولد نامی داشته باشد، صاحب هویت ملی گردد و تا جای ممکن، حق شناخت والدین خود و مراقبت از جانب آنان را دارد.

رسولو په اړه ټول وړ قانوني او اداري اجراءات سرته رسوي او د غړيو هيوادونو فرهنگي ټولنيزو او اقتصادي حقونو په برخه کې غړي هيوادونه د خپل توان او د لاس لاندې منابعو څخه د زياتي گټې اخيستني تر ټولو پوري له يو بل سره او د اړتيا په صورت کې د نړيوالو مرستو په چوکاټ کې دا کار سرته رسوي.

پنځمه ماده:

د تړون غړي هيوادونه بايد والدینو يا مور او پلار دندې، حقونه او مسوولیتونه يا په کوم ځاي کې چې د تطبیق وړوي د ټولني او پرائيستو کورنيو (په هغه ډول چې په سيمه ايز دود کې اټکل شوي وي).

قانوني سرپرستان او نور هغه کسان چې قانوناً د ماشوم په وړاندې مسوولیت لري، په دغه تړون کې د ماشوم د پېژندل شويو حقونو څخه د هغه د گټې اخيستني په اړه يو لارښود او رهنمود برابر کړي، او د دغو حقونو درناوي دي وکړي.

شپږمه ماده:

۱- د تړون لوري هيوادونه د ماشوم د ژوند کولو فطري حق په رسمیت پېژني.

۲- د تړون لوري هيوادونه بايد د امکان تر وروستي سرحد پوري د ماشوم وده او پاتي کېدل تضمین کړي.

اوومه ماده:

۱- ماشوم بايد د زيرېدلو سره سم سجل کړي شي، حق لري چې نوم ولري، ملي هویت تر لاسه کړي د امکان تر حده پوري د مور او پلار د پېژندنې او د هغوي له خوا پالني حق لري.

۲- دول طرف میثاق باید اجرای این حقوق را مطابق به قوانین ملی و در چهارچوب اسناد بین المللی مربوط در این زمینه، تضمین کنند بخصوص اگر عکس قضیه منجر به بی هویتی طفل شود.

ماده ۸:

۱- دول طرف میثاق متعهد می شوند که بدون مداخله رنج آور حق طفل را در هویتش به شمول تابعیت، نام و نسب فامیلی آنطوریکه قانون مشخص می کند، احترام بگذارد.

۲- در جائیکه یک طفل بصورت غیر قانونی از بعضی و یا تمام عناصر هویتش محروم می شود، دول طرف میثاق باید کمک ها و حمایت های لازم را به منظور اعاده هر چه زودتر هویت وی تدارک ببینند.

ماده ۹:

۱- ممالک عضو باید تضمین کنند که طفل بر خلاف میل وی از والدینش جدا نخواهد شد، مگر این که مقامات ذیصلاح مشروط به تجدید نظر قضائی تصمیم بگیرند که مطابق قانون و مقررات قابل اجراء، این جدایی برای منافع علیای طفل ضرور است. چنین تصمیمی در بعضی موارد خاص، مثلاً وقتی که کسی مورد سوء استفاده قرار میگیرد، یا مورد بی توجهی از جانب والدین واقع میشود، یا کسی که والدینش جدا از هم زنده گی میکنند و باید راجع به محل زنده گی طفل تصمیم

۲- د ترون لوری هیوادونه به دا حقونه د ملي قوانینو د اړوندو نړیوالو سندونو په چوکاټ کې تضمینوي په تیره بیا که د پېښي عکس د ماشوم د بي هویتي سبب او لامل وگرزي.

اتمه ماده:

۱- د ترون لوري هیوادونه ژمنه کوي چي د ځورور کوونکې لاس وھني څخه پرته لکه څنگه چي قانون يي ټاکي د کورني نسب او نوم د پېژندلو په گډون د ماشوم د پېژندنې د حق درناوي کوي.

۲- که چيري کوم ماشوم په کوم ځاي کې په نا قانونه توگه د پېژندنې د ټولو يا ځينو عناصرو څخه بي برخي کېږي د ترون لوري هیوادونه باید ژر تر ژره د هغه د پېژندنې او هویت د تر لاسه کولو په برخه کې مرستي تر لاس لاندې ونيسي.

نهمه ماده:

۱- غړي هیوادونه باید دا تضمین کړي چې ماشوم د هغه د خوښې نه پرته د مور او پلار څخه بیل نه کړل شي، مگر دا چي واکمن مقامونه د قضائي نظر د بیا کتنې په اړه تصمیم ونيسي، او د اجراء وړ مقرراتو او قوانینو له مخې دغه بیلونه د ماشوم د لوړو گټو د پاره ضروري وگڼل شي، دا ډول تصمیمونه په ځانگړيو برخو کې د بیلگي په توگه په هغه وخت کې چې کوم څوک د ناوړه گټي اخیستنې لاندې راځي، یا کوم څوک چې مور او پلار يي جلا ژوند ولري باید د ماشوم د ژوند کولو د ځاي په اړه تصمیم ونيول شي. د دغې مادې د لومړي پاراگراف د پلټنې د هر ډول دعوي د اقامه په اړه دې د علاقې وړ لوریو ته د دې فرصت ورکړل شي چې خپله

دعوی اقامه کړي او نظرونه دې څرگند کړي. گرفته شود، ضروری است.

۲- در هر نوع اقامه دعوی برای پی جوئی پاراگراف یک این ماده باید به کلیه اطراف ذیعلاقه فرصت داده شود تا دعاوی خود را اقامه نموده و نظریات شان دانسته شود.

۲- د تړون لوري هیوادونه دې د هغه ماشوم حق چې د مور او پلار دواړو یا یوازي د یوه څخه بیل کړل شوي له خپل پلار او مور سره د منظمو اړیکو او شخصي تماس د نیولو زمینه رامنځته کړي یوازي دي په هغو شرایطو کې دا کار سرته ونه رسوي چې د ماشوم د لوړو ګټو پر خلاف وي.

۳- دول طرف میثاق باید حق طفلی را که از والدین، هر دو و یا یکی از آنها جدا شده است برای حفظ منظم ارتباط شخصی و تماس مستقیم با هر دوی شان جزء در مواردی که با منافع عالیه طفل در تضاد باشد، رعایت کند. هر جا که این جدایی در نتیجه اقدام اتخاذ شده از طرف یک دولت طرف این میثاق از قبیل توقیف، حبس، تبعید، اخراج از کشور و مرگ (شامل مرگ در توقیف که به هر علتی پیش بیاید) یکی از والدین طفل و یا هر دوی آنها واقع میشود. آن دولت باید در قبال درخواست، معلومات ضروری را در مورد جای عضو غایب فامیل در اختیار طفل و والدینش و عندالاقضاء در دسترس یک عضو دیگر فامیل شان در صورتی که به آسایش طفل زیان بخش نباشد، بگذارد. دول طرف میثاق باید اطمینان بیشتر یا بند که تقدیم چنین تقاضائی مستلزم عواقب معکوس برای فرد مورد نظر نخواهد بود.

۳- د دغه تړون د لوري هیواد له خوا د توقیف، حبس، له هیواد څخه د شړلو او تبعید (په بند کې مړینه په هر علت چې رامنځته شي) پلار او مور دواړه یا د هغوي څخه یو یې مړ شي د داسي اقدامونو او بیلوالی په پایله کې که هر چیري سرته ورسیري دغه دولتونه باید د ماشوم د هغه د والدینو یا د کورني د کوم غړي د غوښتنې له مخې د هغوي کورني د غایب اولاد په اړه معلومات په هغه صورتې چې د ماشوم و هوسایني ته زیان ونه رسوي د هغوي په واک کې ورکړي د تړون غړي هیوادونه باید د دې ډاډ تر لاسه کړي چې د دا ډول معلوماتو وړاندې کول د کوم چا و هوسایني ته ناوړه راتلونکې له ځانه سره ونه لري.

ماده ۱۰:

۱- مطابق به تعهدات دولت طرف میثاق تحت ماده (۹) پاراگراف (۱) تقاضای یک طفل برای ورود و یا خروج از یک کشور به قصد دو باره یکجا شدن با فامیل باید به شیوه انسانی، مثبت و سریع جواب داده شود. دول طرف میثاق باید بیشتر مطمئن

لسمه ماده:

۱- د تړون د لوري دولت د ژمني سره سم د نهمي مادي د (۱) پاراگراف لاندې د خپلې کورني سره د بیا یو ځای کېدو په هیله کوم هیواد ته د ورتګ یا د هغه څخه د وتلو په برخه کې د ماشوم غوښتنې ته باید په انساني، مثبتو او ګړندي توګه ځواب ورکړل شي، د تړون غړي هیوادونه باید په دې

شوند که تقدیم چنین تقاضای متضمن عواقب معکوس برای متقاضیان و اعضای فامیل شان نیست.

۲- طفلی که والدینش در کشور های متفاوت زنده گمی میکنند حق دارد که ارتباطات شخصی و منظم خودش را با هر دو طرف به جزء در شرایط استثنایی حفظ کند. به این منظور و مطابق تعهدات دول طرف میثاق تحت ماده (۹) پاراگراف (۱) دولتها باید حق طفل و پدر و مادر او را در ترک و ورود به یک کشور بشمول کشور خودش احترام بگذارند.

حق ترک هر کشور باید تنها به محدودیتهای تجویز شده در قانونی که لازمه حفظ امنیت و نظم عمومی، صحت عامه و یا حقوق آزادیهای دیگران و در سازگاری با دیگر حقوق شناخته شده در میثاق حاضر است مشروط شود.

ماده ۱۱:

۱- دول طرف میثاق باید برای مبارزه علیه انتقال غیر قانونی و عدم بازگرداندن اطفال به خارج، اقداماتی را روی دست بگیرند.

۲- به این منظور دولتها باید عقد توافقات دو جانبه و چند جانبه را گسترش بدهند و یا به توافقات موجود رضایت بدهند.

ماده ۱۲:

۱- دول طرف میثاق باید به طفلی که قادر به شکل دادن نظریات خود هست اطمینان بدهند که حق اظهار آزادانه

زیات داده شی چی د دا ډول غوښتنو وړاندې کول د هغو او د کورنیو او یا غوښتونکو ته معکوسې پایلې رامنځته نه کړي.

۲- هغه ماشوم چی مور او پلار یی په بیلابیلو هیوادونو کې استوگنه ولري، کولای شی په منظمه توگه خپلي شخصي اړیکې له سره وساتي، پرته له استثنايي حالاتو څخه د همدې کبله د تړون لوري هیوادونه د خپلو ژمنو له مخي د (۹) مادي د (۱) پاراگراف لاندې دولتونه باید د ماشوم او د هغه د مور او پلار حق کوم هیوادته د ورنگ یا له هغه څخه د وتلو په برخه کې خنډ رامنځته نه کړي او د هغوي د دغه حق درناوي دي وکړي.

د هر هیواد پرېښودلو حق باید په قانون کې د ټاکل شویو محدودیتونو په چوکاټ کې لکه د عمومي نظم او امنیت د ساتني د عامي روغتیا یا نورو حقونو او آزادیو هغو حقونو سره چی په دې تړون کې پیژندل شوي دي اړیکې ولري.

یولسمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه باید وبهرته د ماشومانو د نا قانوني لیردولو او وړلو په وړاندې ټینگه مبارزه وکړي او په دغه اړه دې وړ اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي.

۲- په دغه اړه باید هیوادونه د دوو اړخیزو توافقاتو تړونونو یا څو اړخیزو تړونونو ته پراختیا ورکړي او یا په اوسنیو ژمنو او توافقاتو رضایت وکړي.

دولسمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه باید هر ماشوم ته د خپلو نظرونو د شکل ورکولو توان ولري دا ډاډ ورکړي چی په آزادانه توگه د ټولو هغو

نظریاتش را در تمام موضوعاتی که روی زنده گی طفل اثر میگذارد دارد، (و این که) به نظریات طفل متناسب با سن و سال و بلوغ وی اهمیت داده میشود.

۲- بدین منظور، طفل مخصوصاً باید این فرصت را داشته باشد که در هر نوع اقامه دعوی اداری و یا قضائی که روی او تأثیر میگذارد، چه بصورت مستقیم یا از طریق نماینده اش و یا از طریق یک مجمع مناسب به طرزى که با مقررات قانون ملی سازگار باشد صدایش شنیده شود.

ماده ۱۳:

۱- طفل باید حق آزادی بیان را داشته باشد، این حق باید آزادی در جستجو، دریافت و انتقال همه انواع معلومات را شامل گردد که بدون هیچ نوع مرزی، چه شفاهی، کتبی و یا چاپی و یا شکل اثر هنری و یا از طریق دیگر وسایل اطلاعاتی با انتخاب طفل صورت میگیرد.

۲- استفاده از این حق ممکن است به محدودیتهای مخصوص مشروط شود، ولی این محدودیتهای باید فقط از نوع آنهاى باشد که توسط قانون پیش بینی شده است و:

الف: برای احترام و وجهت دیگران.

ب: برای حمایت از امنیت ملی و یا نظم عمومی و یا صحت و معنویت عمومی، ضروری هستند.

ماده ۱۴:

۱- دول طرف میثاق باید حق طفل را به آزادی اندیشه، وجدان و دین احترام بگذارند.

موضوعگانو په اړه چې د ماشوم پر ژوند اغیزه لري په آزاده توگه خپل نظر وړاندي کړي او همدارنگه د ماشوم نظرونو ته د هغه د سن عمر، بلوغ یا لویوالي سره سم ارزښت ورکول کيږي.

۲- د همدې کبله ماشوم باید د دې فرصت ولري چې د هر ډول قضائي یا ادارې دعوي د اقامه کولو له ليارې چې د ده پر ژوند اغیزه لري په مستقیمه توگه یا د خپل استازي په واسطه یا د یوې ټولني له خوا چې د ملي قانون او مقرراتو سره سمون ولري خپل برخ پورته کړي. او برخ يې باید واوریدل شي.

دیارلسمه ماده:

۱- ماشوم باید د بیان د آزادي حق ولري، په دغه حق کې د پلټني او د معلوماتو د بیلا بیلو ډولونو تر لاسه کولو حق دې پرته له کوم برېد نه شفاهي، لیکني، چاپي یا په هنري بڼه وې یا د ډله یزو رسنیو له ليارې څخه وي، د ماشوم په خوښه سره تر سره کيږي.

۲- د دغه حق څخه گټه پورته کول کېدای شي په ځانگړيو محدودیتونو پوري اړه پیدا کړي مگر دا محدودیتونه باید د هغو ډولونو څخه وې چې د قانون له مخي اټکل شوي وي او:

الف: د نورو درناوي.

ب: د عمومي نظم، ملي امنیت د حمایت او ننګي او د عمومي معنویت او روغتیا د پاره ضروري وگنل شي.

څوارلسمه ماده:

۱- د تړون غړي هېوادونه باید د دین، وجدان او اندیسي د آزادي په اړه د ماشوم د حق درناوي وکړي.

۲- دول طرف میثاق حقوق و مکلفیت های والدین و در صورت اقتضاء سرپرستان قانونی طفل را در تهیه رهنمود برای طفل در استفاده از حق شان به قسمی که با استعداد های متحول طفل سازگار باشد احترام بگذارند.

۳- آزادی در ابراز دین و یا عقاید، مکن است فط به آن نوع محدودیتهای مشروط شود که توسط قانون تجویز شده باشند و برای امنیت و نظم عامه و یا صحت معنویت عمومی و یا دیگر حقوق و آزادیهای بنیادی ضروری اند.

ماده ۱۵:

۱- دول طرف میثاق حقوق طفل را به آزادی تشکیل مؤسسات و اجتماعات صلح آمیز به رسمیت می شناسند.

۲- ممکن است هیچ محدودیتی بر استفاده طفل از این حقوق بغیر از آنهای که مطابق قانون تحمیل میشود و آنهای که در یک جامعه دموکراتیک به نفع نظم و امنیت عامه، صحت و معنویت عمومی و یا حمایت حقوق و آزادیهای بنیادی دیگران ضروری هستند، وضع نشود.

ماده ۱۶:

۱- هیچ طفلی نباید در معرض دخالت های خود سرانه و غیر قانونی در حریم خصوصی فامیل، خانه یا مکاتباتش قرار بگیرد و یا مورد حملات غیر قانونی بر شرف و جاهتش واقع شود.

۲- طفل حق دارد در برابر چنین دخالتا و حملات از حمایت قانون برخوردار باشد.

۲- د ترون لوری هیوادونه د مور او پلار مکلفیتونه او حقوق او د ماشوم د سرپرست د غوښتنی په صورت کې د ماشوم د پاره د لارښود د برابرولو حق چې د ماشوم د استعداد سره مرسته وکړي د هغه دغه حق ته درناوي وکړي.

۳- د عقاید و او دین په اړه آزادي امکان لري په هغو محدودیتونو پوري اړه پیدا کړي کوم چې په قانون کې په پام کې نیول شوي وي او د عامه نظم او امنیت، یا روغتیا او عمومي معنویت او نورو بنسټیزو آزادیو او حقوقو د پاره ضروری وگڼل شي.

پنځلسمه ماده:

۱- د ترون لوري هیوادونه د سوله ایزو غونډو او مؤسسو جوړولو د آزادي په اړه د ماشوم حقونه په رسمیت پیژني.

۲- کېدای شي د ماشوم د دغو حقونو په اړه هېڅ کوم محدودیت رامنځته نه شي، پرته له هغو چې د قانون له مخې تحمیل کېږي او یا هغه حقونه چې په یوه دموکراتیکه ټولنه کې د عمومي مصونیت، روغتیا او عامه نظم او امنیت په ګټه او یا د نورو بنسټیزو آزادیو او حقوقو د ننګي د پاره یې اړتیا ولیدله شي، جوړ نه کړل شي.

شپاړسمه ماده:

۱- په کورني خصوصي حریم، کور او لیکونو کې په خپل سر او په نا قانونه توګه او همدارنګه د ماشوم پر شرف او شخصیت باندې باید تیري ونه کړل شي.

۲- ماشوم حق لري چې د دا ډول تیریو لاس وهنو او یرغلونو په وړاندې د قانون د ننګي او حمایت څخه برخمن شي.

اوه لسمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه هغه ارزښت چې ډله یزي رسنۍ یې لري درک کوي او د دې ډاډ تر لاسه کړي ماشوم هغو معلوماتو او خبرتیاوو ته چې د ملي او نړیوالو منابعو او سرچینو له لیاړي د هغه د روحي، معنوي، ټولنیز، د رواني او جسمي روغتیا د ښه والي په اړه برابرېری هغه ته لاسه کړي او په دغه اړه باید دولتونه:

ماده ۱۷:

دول طرف میثاق نقش مهمی را که توسط وسایل ارتباط جمعی ایفاء میگردد، درک میکنند، باید اطمینان یابند که طفل به معلومات و مواد گوناگون از منابع ملی و بین المللی بخصوص آنهای که بقصد گسترش بهبود اجتماعی، روحی، معنوی و سلامت جسمی و روانی وی تهیه شده اند، دسترسی دارد. به این منظور دولتها باید:

الف: د ډله یزو رسنیو وسایل وهڅوي تر څو هغه مواد چې د (۲۹) مادې له روحيي سره سمون ولري او د هغه د ټولنيزي او معنوي پوهي د لوړولو سره مرسته وکړي د هغو په خپرولو لاس پوري کړي.

الف: وسایل ارتباط جمعی را تشویق کنند تا معلومات و موادی را که برای طفل دارای منابع فرهنگی و اجتماعی و مطابق با روحیه ماده (۲۹) هستند، پخش کنند.

ب: له بیلا بیلو ملي او نړیوالو سرچینو څخه د معلوماتو، موادو د لاس ته راوړلو، خپرولو په اړه نړیوالې مرستې تر لاسه او هغه وهڅوي.

ب: همکاریهی بین المللی را در تولید، مبادله و پخش معلومات و مواد از منابع مختلف فرهنگی، ملی و بین المللی تشویق نمایند.

ج: د ماشومانو د پاره کتابونه جوړ او د هغو د خپرولو لاري چاري ولټوي.

ج: تولید و پخش کتابهای کودکان را تشویق نمایند.

د: د ډله یزو رسنیو وسایل وهڅوي د هغو ماشومانو ژبني اړتیاوي چې په اقلیت یا لږ کډو او بومي ډلو پوري اړه لري، بشپړي کړي او په دغه اړه ځانگړي پاملرنه وکړي.

د: وسایل ارتباط جمعی را تشویق کنند تا به نیازهای لسانی اطفالی که به گروههای اقلیت تعلق دارند و یا بومی هستند، توجه مخصوص داشته باشند.

ه: د (۱۳ او ۱۸) موادو په پام کې نیولو سره د ماشوم د هوساینې د پاره لاري چاري ولټوي او د هغو ناوړه معلوماتو او اطلاعاتو د مخنیوي په وړاندې چې د ماشوم هوساینې ته زیان رسوي وړ کړنلاره تر لاس لاندې ونیسي.

ه: تدوین دستور العملهای مناسب برای حفاظت از طفل در برابر اطلاعات و مواد معلوماتی مضر برای آسایش طفل را با در نظر داشت شرایط مواد (۱۳ و ۱۸) تشویق کنند.

اتلسمه ماده:

۱- د تړون غړي هیوادونه باید زیاتي هڅي وکړي تر څو هغه اصل چې د ماشوم روزنه او پالنه د پلار او مور مسوولیت گڼي، هغه په رسمیت وپېژني د

ماده ۱۸:

۱- دول طرف میثاق باید بالاترین تلاش را به عمل بیاورند تا اصلی را که تربیت و رشد طفل را مسوولیت والدین

میدانند برسمیت بشناسند. والدین و بر حسب مورد سرپرستان قانونی طفل در قبال رشد و تربیت وی مسوولیت اولیه را دارا میباشند. نگرانی اساسی آنها منافع علیای طفل است.

۲- بمنظور تضمین و گسترش حقوق وضع شده در این میثاق، دولتها باید کمکهای لازم را به والدین و سرپرستان قانونی طفل در انجام مسوولیتهای تربیوی شان ارایه کنند و توسعه نهادها، تسهیلات و خدمات را در جهت مراقبت طفل تأمین نمایند.

۳- دول طرف میثاق باید تمامی اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا اطفالی که والدین شان کار میکنند حق برخورداری از خدمات حفاظت طفل و آن تسهیلاتی را که آنها مستحق آند، داشته باشند.

ماده ۱۹:

۱- دول طرف میثاق باید کلیه تدابیر قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی را اتخاذ نمایند تا طفل را در برابر خشونت‌های جسمی و ذهنی، جرح و سوء استفاده برخورد کاهلانه و سهل انگارانه، بد رفتاری و استثمار بشمول سوء استفاده جنسی در هنگامی که طفل تحت سرپرستی والدین، سرپرستان قانونی و یا دیگر افرادی که مراقبت از وی را به عهده دارند بسر میبرد، حمایه نمایند.

۲- چنین تدابیر حمایتی در صورت اقتضاء باید شامل روشهای مؤثر برای ایجاد پروگرامهایی شود که حمایتی لازم را برای طفل و کسی که از او مراقبت میکند و نیز اشکال دیگر شناسایی و حمایت، راپور دهی، ارجاع، تحقیق و بررسی، رویه و پیگیری موارد قبلاً توضیح داده شده بد

ماشوم د روزنی او پالنی او د هغه د قانونی سرپرستی په برخه کې مور او پلار لومړنی مسوولیت لري، د هغو بنسټیزه هیله دا ده چې ماشوم یې د ښه او وړ شرایطو د لرلو څخه برخمن شي.

۲- په دغه تړون کې د راغلیو حقونو د تضمین او پراختیا په اړه هیوادونه باید د ماشومانو د تربیوی مسوولیتونو په سرته رسولو کې د هغوی د قانونی سرپرست، او والدینو سره وړ مرستی وکړي شي او د ماشوم د پالنی او روزنی په برخه کې خدمتونه آسانتیاوي او په دغه اړه جوړښتونو ته پراختیا ورکړي شي.

۳- د تړون لوري هیوادونه باید هڅه وکړي د هغو ماشومانو چې پلار او مور یې کار کوي یا دنده لري، د ماشوم د ساتنی د خدمتونو هغه آسانتیاوي چې هغوې یې مستحق گڼل کېږي باید د هغو په واک کې ورکړلي شي.

نولسمه ماده:

۱- د تړون غړي هیوادونه باید ټول قانونی، اداری، ټولنیز او د زده کړې تدبیرونه تر لاس لاندې ونیسي تر څو ماشوم د ذهني او جسمي زور زیاتي، ناوړه گټي اخیستنې، ناوړه چلند د استثمار او جسمي گټي اخیستنې د مخنیوي په برخه کې کله چې ماشوم د هغه د مور او پلار قانونی سرپرستانو یا نورو هغو کسانو چې د ده پالنه یې په غاړه وي باید د ماشوم څخه هر ډول حمایت او پالنه وکړي.

۲- د ننګي دا ډول تدبیرونه باید د هغو پروگرامونو او لارو چارو په اړه اغیزمن واقع شي چې د ماشوم او د هغه چا په اړه چې د ماشوم پالنه ور په غاړه وي د هغو په برخه کې هم گټور واقع شي د ماشوم د ژوند د څیړني پلټني یا کوم ناوړه چلند چې د ماشوم په وړاندې تر سره شي

رفتاری با طفل و در صورت اقتضاء، برای
دخیل شدن قوه قضائیه فراهم آورد.

ماده ۲۰:

۱- طفلی که بصورت مؤقت یا دایمی از
محیط فامیلی اش محروم شده است و
یا منافع علیای او اجازه بودن وی
را در آن محیط نمیدهد باید از کمکها و
حمایتهای فراهم آورده شده توسط
دولت برخوردار شود.

۲- دول طرف میثاق باید مطابقت به
قوانین ملی خود برای چنین طفلی
نوع دیگری مراقبت را که جاگزین مراقبت
والدین شود تأمین کنند.

۳- چنین نوع مراقبت میتواند شامل موارد نسب
پدر، مادر خوانده گی، کفالت در قانون اسلامی،
به فرزندی دادن و یا سپردن به مؤسسات مناسب و
غیره که برای حفاظت اطفال صورت میگیرد.
حین بررسی راه حلها، باید توجه کافی به
مطلوبیت مداومت در تربیت کودک و به پیشینه،
قومی، مذهبی، فرهنگی و زبانی طفل مبذول شود.

ماده ۲۱:

دول طرف میثاق که سیستم به فرزندی
گرفتن را به رسمیت میشناسند و یا تجویز
میکنند باید تضمین کنند که منافع علیای طفل
ملاک افضلیت است و آنها باید:

الف: اطمینان یابند که به فرزندی
دادن یک طفل تنها فقط توسط مراجع با
صلاحیتی انجام میشود که مطابق به قوانین و
روشهای مقتضی و بر اساس اطلاعات
مؤجه و معتبر تصمیم میگیرند، و این
که به فرزندی گرفتن با در نظر داشت وضعیت

د غوشتنی په صورت کې د قضائیه قوی
څخه مرسته تر لاسه کړل شي.

شلمه ماده:

۱- هغه ماشوم چې په مؤقتي او يا هميشني
توگه له خپل کورني چاپيريال څخه بي
برخي شوي وي او د هغه لوري گټي د دې
اجازه نه ورکوي چې ماشوم دي په هغه چاپيريال
کې استوگنه نه کوي بايد د دولت له خوا
درامنځته شويو مرستو او ملاتړ څخه برخمن شي.

۲- د تړون لوري هیوادونه باید د خپلو ملي قوانینو
سره سم د دا ډول ماشومانو د پاره د پالنې یو داسې
ډول ملاتړ رامنځته کړي چې د هغوي د مور او
پلار د پالنې او ننګي ځاي ونيسي.

۳- دا ډول پالنه کولاي شي چې په اسلامي قانون
کې کفالت، په موروالي منل، د پلار نسب او
وړ مرستو ته په زويتوب ورکول او نوري ساتني
او پالنې دي چې د ماشومانو د پاره تر سره
کيږي د حل د لارو او پلټنو په وخت کې باید
د ماشوم ژبني، فرهنگي او قومي سرچينو او د
ماشوم هميشني پالنې ته پاملرنه وکړ له شي.

یو ویشتمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه چې په زويتوب د منلو
سیستم په رسمیت پیژني او یا د هغه سپارښتنه کوي
باید د دې تضمین وکړي چې په هر حال د
ماشوم لوري گټي په پام کې نیسي او هغوي باید:

الف: د دې ډاډ تر لاسه کړي چې د زوي په توگه
د ماشوم ورکول د واکمنو مراجعو له خوا تر سره
کيږي او هغوي د قوانینو او د معتبرو او پر ځاي
اطلاعاتو له مخې تصمیم نیسي، دا چې د ماشوم د
قانوني سرپرست، خپلوانو او د هغه د مور او پلار د
حالت په پام کې نیولو سره په زويتوب منل روا

طفل در رابطه با والدین، اقارب و سرپرستان قانونی وی مجاز است، و این که در صورت لزوم، افراد ذیدخل آگاهانه بفرزندی دادن را بر اساس توصیه هایی که ممکن است ضروری باشند، عمل کرده اند.

ب: تشخیص بدهد که بفرزندی دادن از یک کشور به کشور دیگر ممکن است بعنوان راه های جایگزین مراقبت طفل تحت بررسی قرار بگیرد در صورتی که طفل جایبیشکل فرزند خوانده گی و یا فرزند گزینی در کشور خود نیابد و نیز به هیچ روش مناسب دیگر از او مراقبت نشود.

ج: مطمئن شوند تا طفلی که به کشور دیگر به فرزندگی داده میشود از محافظت و معیار های برابر با موارد مشابه در کشور خود بهره مند است.

ماده ۲۲:

۱- دول طرف میثاق باید اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا مطمئن شوند طفلی که در جستجوی پناهنده گی است و یا مطابق به قوانین و نظامنامه های بین المللی و داخلی قابل اجراء پناهنده محسوب میشود چه با والدین خود هر دو و یا یکی از آنها و یا با شخص دیگری همراه باشد و یا نه حتماً حمایتها و کمکهای بشر دوستانه را برای برخوردارگی از حقوق وضع شده در این میثاق که دولتهای طرف قرارداد آن هستند، دریافت میکند.

۲- به این منظور، دول طرف میثاق باید، آنطوری که مناسب می بینند، با هر نوع تلاشی که توسط سازمان ملل و دیگر مؤسسات بین الدولی همکار با سازمان ملل

گنجل کپری، او د اړتیا په صورت کې کېدای شي په دغه اړوند خپل وگړي په آگاهانه توگه په زوي والي او زويتوب باندي چاته ورکول د داسي سپارښتنو له مخې تر سره شوې وې چې ترسره کېدو ته يې اړتيا وليدله شي نو ځکه يې په دغه کار لاس پوري کړي وي.

ب: دا ځانته جوته کړي چې له يوه هيواد نه بل هيواد ته د ماشوم د ليرلو او په زويتوب ورکول د دې سبب شي چې هلته د پالنې او ساتنې لاندي راشي، په هغه صورت کې چې ماشوم په خپل هيواد کې په زوي والي منل او د زوي کېدلو موقع تر لاسه نه کړي همدارنگه په هيڅ کومه بڼه د هغه څخه پالنه او څارنه و نه کړله شي.

ج: د دي ډاډ تر لاسه کړي، ماشوم چې بل هيواد ته په فرزندې سره ورکول کېږي د داسي پاملرنو او پالنو څخه برخمن شي کوم چې په خپل هيواد کې ورته برابري.

دوه ويستمه ماده:

۱- د تړون لوري هيوادونه بايد وړ اقدامات تر لاس لاندي ونيسي او ډاډ تر لاسه کړي هغه ماشوم چې د پناه غوښتنې په لټه کې وي د کورنيو او نړيوالو نظامنامو او قوانينو له مخې هغه پناه غوښتونکې وگڼي که هغه د خپل مور او پلار سره يا د هغو څخه يوه سره يا کوم بل چا سره ملگري وي او يا نه وي ملگري، په دغه تړون کې د راغليو حقوقو او د بشري مرستو او حمايت څخه برخمن شي او دغه مرستي بايد تر لاسه کړي.

۲- د تړون لوري هيوادونه لکه څنگه چې وړ گڼي د ملگرو ملتونو د سازمان يا نورو مرستندويه نړيوالو مؤسسو په مرسته د همدا ډول ماشوم سره چې د خپلي مهاجري کورنۍ يا د کورنۍ د کوم غړي د

برای حمایت و کمک به چنین طفلی و یا ردیابی والدین و دیگر اعضای فامیل طفل مهاجری که به اطلاعات لازم برای دو باره یکجا شدن با والدین خود نیاز دارد، همکاری نمایند.

در مواردی که نه والدین و نه دیگر عضوی از فامیل طفل یافت شود، طفل آنطوری که در این میثاق وضع شده است باید مورد همان حمایتی که هر طفل دیگری چه بصورت مؤقت و یا دائم و به دلایل مختلف از محیط فامیلی اش محروم میگردد، قرار بگیرد.

ماده ۲۳:

۱- دول طرف میثاق اذعان دارند که یک طفل ذهناً و یا جسماً معلول میباید در محیطی که منزلت طفل را تأمین نموده، اتکاء بخود را گسترش داده و اشتراک فعال طفل را در جامعه تسهیل نماید، زنده گی آبرومندانانه و کامل داشته باشد.

۲- دول طرف میثاق اذعان دارند که طفل معلول مستحق حمایت خاص میباشد و باید کمکهای که تقاضا میشود و با شرایط طفل و وضعیت والدین و دیگر مراقبین طفل مناسبست دارد، مشروط به آماده بودن منابع، به طفل مستحق و کسانی که مسوول مراقبت او هستند رسانده شود.

۳- با تشخیص نیاز مخصوص یک طفل معلول کمک تحویل شده مطابق به پاراگراف (۲) این ماده باید رایگان و در جای که ممکن است با در نظر داشت منابع مالی والدین و دیگر افراد مسوول مراقبت طفل صورت بگیرد و باید قسمی تنظیم شود که دسترسی مؤثر طفل معلول و استفاده

پیدا کیدلو او موندلو په لټه کې وي او خپل پلار او مور سره د یو ځای کیدلو د پاره وړ خبرتیاوو ته اړتیا ولري، ژمن هیوادونه باید مرسته ورسره وکړي. په هغه صورت کې چې د ماشوم پلار او مور او نه یې د کورنۍ کوم بل غړي وموندل شي.

ماشوم باید له هغه ملاتړ او ننګي څخه چې په دغه تړون کې یادونه شوي برخمن شي. په دې مفهوم هر بل ماشوم چې د خپلي کورنۍ څخه په مؤقتي یا همیشني توګه بیل شوي او د بیلا بیلو دلیلونو له مخي د کورنۍ د چاپیریال څخه محروم او بي برخي شوي وي د هغه په شان تر پالنې لاندې ونیول شي.

در ویشتمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه د هغه ماشوم په اړه چې ذهناً یا جسماً معلول وي یو داسې چاپیریال ورته برابر کړي تر څو هغه وکړای شي په خپل ځان ویسا پیدا کړي او په ټولنه کې په فعاله توګه ونډه تر سره او د عزت نه ډک ژوند تر لاسه کړي.

۲- د تړون لوري هیوادونه سپارښتنه کوي چې معلول ماشوم د ځانګړیو پالانو وړ ګڼل کېږي هغه او په دغه اړه مرستې تر لاسه او د ماشوم د غوښتنو او حال سره باید سمون ولري، مستحق ماشوم ته د منابعو چمتو کول او له هغه سره وړ مرسته باید د هغو کسانو له خوا چې د ماشوم پالنه کوي ورسول شي.

۳- د یوه معلول ماشوم د اړتیاوو په څرګندولو سره و هغه ته مرستې ورکول د دغې مادې د دویم پاراګراف سره سم په وړیا توګه او تر هغه ځایه پوري چې امکان لري د ماشوم د پلار او مور او نورو هغو کسانو تر پاملرنې لاندې سرته ورسول شي، او دا ډول تنظیم شي چې

وی را از تحصیل، کار آموزشی، خدمات صحی، خدمات تجدید تربیت، آماده گی برای استخدام شدن و فرصتهای تفریحی به طرزى تأمین نماید که زمینه ساز تحقق کاملترین شکل تلفیق اجتماعی و رشد فردی بشمول رشد فرهنگی و روحی وی بشود.

۴- دول طرف میثاق باید مطابق به روحیه همکاریهای بین المللی، مبادله معلومات لازم را در زمینه مراقبتهای وقایوی، طب عمومی، روانی و کار بردی اطفال معلول بشمول پخش و وصول به معلومات مربوط به روشهای تجدید تربیت، تحصیلات و خدمات حرفوی به قصد بالا بردن قابلیتها و مهارتهای دولتهای طرف میثاق و توسعه تجارب شان در این ساحات، گسترش بدهند. در این زمینه نیازمندیهای کشور های در حال رشد مخصوصاً باید در نظر گرفته شود.

ماده ۲۴:

۱- دول طرف میثاق حق طفل را در برخوردارى از بالاترین معیار های قابل تحصیل صحی اذعان مینمایند و تسهیلات لازم را برای معالجه امراض و تجدید تربیت فراهم مینمایند. دولتها باید بکوشند تا مطمئن شوند که هیچ طفلی از حق دسترسی به چنین خدمات محروم نیست.

۲- دول طرف میثاق باید تطبیق کامل این حق را پیگیری نمایند مخصوصاً باید این اقدامات را در این جهت اتخاذ کنند:

الف: مرگ و میسر نوزادان و اطفال را کاهش بدهند.

ب: مطمئن شوند که کمکهای لازم وقایوی و معالجوی با تأکید برگسترش مراقبتهای اولیه

معلول ماشوم هغه په آسانی سره تر لاسه کړي او دزده کړي، روغتیا د خدمتونو، د استخدام کېدلو د پاره چمتووالي، او د ساعتی او سوکالی وسایل ورباندې بشپړ کړي تر څو د ده د روحی او فرهنگی ودې په شمول د ټولنیز ژوند د بشپړ تحقق بڼه زمینه ورته برابره شي.

۴- د تړون لوري هیوادونه باید د نړیوالو مرستو د روحی سره سم د وقایوی څارنو، عمومی طب او د معلولو ماشومانو د مهارتونو، د زده کړي او حرفوی خدمتونو د لوړولو په اړه د تړون د لوریو هیوادونو د مهاجرتونو او قابلیتونو د لوړولو په موخه او په دغو ډگرونو کې د هغو د تجرو د پراخوالي په اړه وړ مرستی تر سره کړي په دغه برخه کې په تیره بیا د مخ په ودې هیوادونو اړتیاوي په ځانگړي توگه په پام کې ونیولي شي.

خلیر ویشتمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه د لوړو روغتیایی خدمتونو څخه د ماشوم د برخمن کېدلو د حق سپارښتنه کوي او د ماشوم د درملني او روغتیا ساتني په اړه وړ آسانتیاوي رامنځته کوي دولتونه باید ډاډ تر لاسه کړي چې د دا ډول خدمتونو څخه یو ماشوم هم بي برخي نه شي.

۲- د تړون لوري هیوادونه باید د دغه حق بشپړه څارنه تل وڅاري په تیره بیا دغه اقدامونه دې په دغه اړه تر لاس لاندې ونیسي:

الف: د نویو زوکړیو ماشومانو د مړیني کچه دي را ټیټه کړي.

ب: دا ډاډ تر لاسه کړي چې د درملني او وقایوي مرستو په اړه د ماشومانو سره لومړنی

روغتیایی مرستی تر سره کیری.

صحنی به همه اطفال صورت میگیرد.

ج: او د سوء تغذی یا نا بشپرو خوړو په وړاندي د لومړني روغتیایی خدمتونو او څارنو په چوکاټ کې د بیړني تکنالوجی د تطبیق په واسطه د چاپیریال د ککړتیا او نور زیانمن کېدونکې خطرونه له مینځه یوسي، او هغوي ته بشپړه خواړه، د څښلو پاکې اوبه او نوري آسانتیاوي رامنځته کړي.

ج: علیه امراض و سؤ تغذی در چارچوب مراقبتهای اولیه صحنی با در نظرداشت خطرات و مضرات آلوده گی محیط زیست، از طریق تطبیق فوری تکنالوجی در دسترس، تدارک خوراک مغذی و آب آشامیدنی پاک و طررق دیگر، مبارزه نمایند.

د: د میندو د پاره تر امیندواري وروسته د روغتیایی څارنو او پالنو زمینه برابره کړي.

د: مراقبتهای صحنی قبل و بعد از وضع حمل را برای مادران تأمین کند.

ه: ډاډ تر لاسه کړي چې د ټولني برخي په تیره بیا د ماشوم مور او پلار د روغتیا د پوهي د اساساتو د ماشوم د تغذیي د مور د شیدو د گټو او ارزښت، د استوگني د چاپیریال د پاک ساتني او د تصادفاتو څخه د مخنیوي په اړه بشپړه خبرتیا لري، او د هغو څخه گټه پورته کول تر خپل حمایت لاندی نیسي.

ه: مطمین شوند که تمامی بخشهای جامعه بخصوص والدین و طفل، در کار برد اساسات دانش صحت و تغذیه طفل، مفیدیت شیر مادر، بهداشت و سلامت محیط زیست و جلوگیری از تصادفات آگاهند، به آموزش آن دسترسی دارند و در استفاده از آن مورد حمایت قرار میگیرند.

و: د کورنیو د تنظیم او سمون او په دغه اړه نورو خدمتونو ته د کورني د پلار او مور د زده کړي، د پاره د وقایوي څارنو لارو چارو ته پراختیا ورکړي.

و: مراقبتهای وقایوی، راهنمایی برای آموزش والدین و فامیل در باره روشهای تنظیم خانواده و خدمات مربوطه را گسترش دهند.

۳- د تړون ټول غړي هیوادونه باید زیانمنو دودیزو درملنو د له منځه وړلو په اړه ټول اغیزمن او گټور اقدامونه تر لاس لاندی ونیسي.

۳- دول طرف میثاق باید تمامی اقدامات مؤثر و مناسب را در جهت از بین بردن معالجات سنتی مضر به صحت طفل اتخاذ نمایند.

۴- د تړون لوري هیوادونه باید ژمنه وکړي په دغه ماده کې ځانگړي شوي حق د بشپړ تحقق او عملي کېدو په برخه کې هڅه وکړي او هغه ته پراختیا ورکړي په دغه اړه د مخ په ودې هیوادونو اړتیاوي باید په ځانگړي توگه په پام کې ونیولي شي.

۴- دول طرف میثاق باید تعهد کنند که همکاریهای بین المللی را برای بدست آوردن تحقق کامل حق مشخص شده در این ماده گسترش داده و تشویق کنند. در این مورد نیاز های کشور های رو به انکشاف باید بخصوص در نظر گرفته شود.

پنخه ویستمه ماده:

د ترون لوري هیوادونه د ماشوم حق چې د واکمنو مقاماتو له خوا د هغه د خاړني او ننګي په اړه یا د جسمي او ذهني درملنې په برخه کې کوم خای ته سپارل شوي وي، د هغه د درملني د دوري او د هغه د سپارلو په اړه کومي آسانتیاوي چې رامنځته شوي وي په رسمیت پیژني.

ماده ۲۵:

دول طرف میثاق حق طفلی را که توسط مقامات ذیصلاح بمنظور مراقبت و حمایت از او و یا تداوی جسمی و ذهنی وی جای سپرده شده است به تجدید دوره معالجات فراهم شده برای وی و دیگر شرایط مربوط به سپرده گی او برسمیت می‌شناسند.

شپږ ویستمه ماده:

۱- د ترون لوري هیوادونه باید د هر ماشوم د پاره د ټولنيزي بيمی په ګډون د ټولنيز امنیت څخه برخمن کېدو حق په رسمیت وپیژني او د خپلو ملي قوانینو د مخي د دغه حق د پلي کېدو په اړه وړ اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي.

ماده ۲۶:

۱- دول طرف میثاق باید برای هر طفل حق برخوردار شدن از امنیت اجتماعی بشمول بیمه اجتماعی را برسمیت بشناسند و اقدامات لازم را برای تحقیق کامل این حق مطابق به قوانین ملی شان اتخاذ نمایند.

اوه ویستمه ماده:

۱- د ترون لوري هیوادونه د هر ماشوم د جسمي، ذهني، روحي، معنوي او ټولنيزي ودې او د معیاري ژوند د لرلو حق په رسمیت پیژني.

ماده ۲۷:

۱- دول طرف میثاق حق هر طفل را به داشتن یک زنده گی معیاری مناسب برای رشد جسمی، ذهنی، روحی، معنوی و اجتماعی وی برسمیت می‌شناسند.

۲- د ماشوم مور او پلار او د هغه نور پالونکي او سرپرستان د اقتصادي توان او امکاناتو په نظر کې نیولو سره د ماشوم د ودې او د ژوند د وړ شرایطو د تأمین کولو مسوولیت پر غاړه لري.

۲- والدین و دیگر سرپرستان طفل مسوولیت نخستین تأمین شرایط زنده گی لازم برای رشد کودک را در حدود امکانات و توانمندیهای اقتصادی شان به عهده دارند.

۳- د ترون لوري هیوادونه تر خپله توانه پوري د هیواد د شرایطو سره سم باید د ماشوم د مور او پلار او نور هغه وګړي چې د ماشوم پالنه په غاړه

۳- دول طرف میثاق مطابق شرایط کشور و در حدود امکانات شان میباید اقدامات لازم را برای کمک به والدین و

دیگر افراد مسوول مراقبت طفل اتخاذ نمایند تا آنها این حق را تأمین نمایند و در صورت نیاز کمکهای مادی و پروگرامهای حمایتی، بخصوص در قسمت تغذیه، لباس و سرپناه باید انجام بگیرد.

۴- دول طرف میثاق باید کلیه اقدامات لازم را برای بازپس گیری نفقه طفل از والدین و دیگر کسانی که در قبال طفل مسوولیت اقتصادی دارند، چه در داخل کشور و یا خارج زنده گی نمایند، بخصوص اگر کسی که در قبال طفل مسوولیت اقتصادی دارد در کشوری متفاوت از طفل بسر میبرد، روی دست بگیرند و دولتها باید رضایت به توافقات بین المللی و یا انعقاد چنین توافقات و همینطور تنظیم دیگر توافقات مورد نیاز را گسترش دهند.

ماده ۲۸:

۱- دول طرف میثاق حق طفل را به تحصیل به رسمیت می‌شناسند. برای بدست آوردن این حق دولتها باید بخصوص بر اساس فرصتهای برابر و بتدریج:

الف: تعلیمات ابتدایی را اجباری و بصورت رایگان در دسترس همه قرار دهند.

ب: گسترش انواع مختلف تعلیمات ثانوی را بشمول تعلیمات متوسطه عمومی و حرفوی تشویق نمایند، آن را برای هر طفل قابل وصول و آماده نمایند و اقدامات لازم از قبیل عرضه تعلیمات رایگان و کمکهای مالی در صورت نیاز بعمل آورند.

لری د هغوی سره د وړ مرستو په اړه لازم اقدامونه سرته ورسوي ترڅو هغوي دغه حق بشپړ کړي حمایتي پروگرامونو او مادي مرستو ته د اړتیا په صورت کې په تیره بیا د خوړو، جامو او د استوګنځي په اړه یی باید اړتیاوي بشپړي کړل شي.

۴- د تړون لوري هیوادونه د ماشوم د مور او پلار او نورو هغو کسانو څخه چې د ماشوم په وړاندي اقتصادي مسوولیت په غاړه لري د ماشوم د نفقي د بیرته اخیستلو په اړه وړ اقدامات تر لاس لاندې ونیسي، دغه وګړي که په هیواد کې دننه ژوند ولري او یا له هیواد نه بهر په تیره بیا که د ماشوم په وړاندي اقتصادي مسوولیت ور په غاړه وي او له ماشوم څخه بیل په بل هیواد کې استوګنه ولري، په دغه اړه باید وړ اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي، هیوادونه باید د دا ډول توافقاتو او نړیوالو ژمنو په اړه خپله خوښي څرګنده کړي او د همدا ډول ژمنو رامنځته کېدلو د پاره وړ زمینی برابرې کړي.

اته ویشتمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه د زده کړي په برخه کې د ماشوم حق په رسمیت پیژني د دغه حق د لاس ته راوړلو په اړه باید دولتونه د وړ او برابرو فرصتونو له مخي په تیره بیا:

الف: لومړنۍ زده کړي اجباري او په وړیا توګه یی د ټولو د پاره زمینه برابره کړي.

ب: د ثانوي زده کړو د بیلابیلو ډولونو د پراختیا د حرفوي او عمومي متوسط زده کړو په ګډون وهغوي او هغه د هر ماشوم د پاره چمتو کړي او د اړتیا په صورت کې د مالي مرستو او وړیا زده کړو په برخه کې هم وړ مرستې تر لاس لاندې ونیسي.

ج: تحصیلات عالی را بر اساس قابلیت داوطلبان توسط هر نوع وسایل ممکن قابل وصول بسازند.

د: معلومات و رهنمائی های تحصیلی و حرفوی را برای همه اطفال آماده و قابل وصول نمایند.

ه: اقداماتی را اتخاذ نمایند تا پایبندی و حضور منظم به مکتب تشویق شود و نسبت ناکامی کاهش یابد.

۲- دول طرف میثاق باید کلیه اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا مطمئن شوند که مقررات مکتب به طرز اجرا میگردند که با وقار و منزلت انسانی طفل سازگار است و با این میثاق مطابقت دارد.

۳- دول طرف میثاق باید همکاریهای بین المللی را در موضوعات مربوط به تحصیلات بخصوص برای رفع جهل و بیسوادی در سراسر جهان و تسهیل وصول به دانش علمی و تخیلی و روشهای نوین تدریس، گسترش دهند. در این زمینه نیازهای کشورهای رو به انکشاف مخصوصاً باید مدنظر گرفته شود.

ماده ۲۹:

۱- دول طرف میثاق توافق دارند که تعلیمات طفل باید در جهات زیر هدایت شود:

الف: رشد شخصیت، استعداد، قابلیتهای جسمی و ذهنی طفل تا آخرین ظرفیت ممکن آن.

ج: لومری زده کپی د غوبتونکو د ورتیا له مخی د هر دول وسایلو په برابرولو سره هغوی ته برابری کپی.

د: د حرفی او زده کپی په اړه معلومات او لارښوونی د ټولو ماشومانو د پاره چمتو او د هغو د ترلاسه کېدو زمینه برابره کپی.

ه: داسی وړ اقدامونه تر لاس لاندی ونیسی چې ښوونځیو ته د منظم تگ زمینه برابره شی او زده کوونکې وهڅول شی هره ورځ ښوونځی ته ولاړ شی او په همدغه ترتیب د ناکامیو اندازه دی را ټیټه کړل شی.

۲- د تړون ټول غړی هیوادونه وړ اقدامات تر لاس لاندی ونیسی او ډاډ تر لاسه کپی چې د ښوونځیو مقررات داسی سرته رسیږی چې د ماشوم د انسانی منزلت او وقار سره سمون ولری او د همدغه تړون سره هم ورته والی ولری.

۳- د تړون غړی هیوادونه په زده کړو پوری د اړوندو موضوعگانو په ځانگړی توگه په ټوله نړۍ کې د بی سوادی او ناپوهی دله منځه وړلو او د تخنیکې او علمی پوهنی د تر لاسه کولو لاندی او په تدریس ونویو لارو چاروته پراختیا ورکپی او په دغه اړه نړیوالی مرستی په خپلو منځو کې له یو بل سره پراخی کپی په تیره بیا په دغه برخه کې د مخ په ودی هیوادونو اړتیاوی په پام کې ونیولی شی.

نهمه ویشتمه ماده:

۱- د تړون لوری هیوادونه توافق لری چې د ماشوم زده کپی په لاندی لوریو کې اغیزمنی واقع شی:

الف: تر وروستنی حد پوری د ماشوم د ذهنی، جسمی وړتیاوو، استعداد او شخصیت ته وده ورکول.

ب: رشد احترام به حقوق بشر و آزادیهای بنیادی و احترام به اصول مندرج در منشور ملل متحد.

ج: رشد احترام به والدین طفل، هویت فرهنگی وی، زبان و ارزشهای آن، احترام به ارزشهای ملی کشوری که طفل در آن زنده گئی میکند، کشوری که ممکن است منشأ طفل باشد و تمدنهای که با آنچه از آن اوست متفاوتند.

د: آماده ساختن طفل برای یک زنده گئی مسوولانه در یک اجتماع آزاد با روحیه تفاهم، صلح، برده باری و برابری دو جنس و دوستی بین همه مردم، گروه های نژادی، مذهبی، قومی و بومیها.

۲- هیچ بخش از ماده حاضر یا ماده (۲۸) نباید تفسیر شود که با آزادی افراد و مؤسسات برای ایجاد و اداره مؤسسات آموزشی تداخل نماید بشرطی که اصول مندرج در پاراگراف (۱) ماده حاضر در این مؤسسات رعایت شود و تعلیمات داده شده در این مؤسسات با حداقل معیارهای وضع شده توسط دولت مطابقت کند.

ماده ۳۰:

در کشور های که اقلیت های نژادی مذهبی و لسانی و یا افراد بومی وجود دارند، طفلی که به این اقلیتها تعلق دارد و یا بومی به حساب می آید، یکجا با دیگر اعضای گروه، نباید از حق برخورداری از فرهنگ خودش، ابراز دینش و یا انجام مراسم مذهبی و یا استفاده از لسان خودش محروم شود.

ب: د بشر حقوقو، بنسټیزو آزادیو او د ملگرو ملتونو په منشور کې راغلیو اصولو ته د درناوي رشد ورکول.

ج: د ماشوم مور او پلار، فرهنگي هویت، د هغه هیواد ژبني او ملي ارزښتونو ته چي ماشوم پکې استوگنه لري یا د دي امکان ولري چي د ماشوم له منشأ سره بیلوالی ولري د پورتنیو موضوعگانو په اړه د ماشوم د درناوي زیاتیدل.

د: په یوه آزاده ټولنه کې د تفاهم، سولې، زغم، د خلکو ترمنځ د دوستي د نارینه او ښځینه د برابري د توکمیزو، مذهبي او قومي ډلو سره د ورور ګلوي د فضا په رامنځته کولو کې د مسوولیت نه ډک ژوند د پاره د ماشوم چمتو کول.

۲- د حاضري مادې یا د (۲۸) مادې هیڅ کومه برخه باید دا ډول تفسیر نه کړل شي چي د زده کړي د مؤسسو د اداري او جوړولو د پاره د وګړيو په آزادیو کې خنډ رامنځته کړي په دغه شرط چې د حاضري مادې په لومړي پاراګراف کې راغلي اصول په پام کې ونیول شي او په دغو مرستو کې ورکړل شوي تعلیمات باید لږ تر لږه د هیوادونو له خوا د جوړ کړل شویو معیارونو سره سمون ولري.

دیرشمه ماده:

په هغو هیوادونو کې چې مذهبي، نژادي او ژبني لږه کې یا (اقلیتونه) او بومي وګړي استوګنه ولري، هغه ماشوم چي په دغو لږه کې پوري اړه لري او یا بومي ګڼل کېږي، د خپلي ډلي له نورو غړيو سره یو ځای د خپل فرهنگ څخه برخمن کېدو، خپلو دیني مراسمو د څرګندولو او د خپلي ژبي څخه د ګټي اخیستلو نه باید بې برخي نه کړل شي.

یو دیرشمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه په فرهنگي او هنري ژوند کې د ماشوم آزاده او فعاله ګډون د هغه د سن او عمر سره په برابرولو او تفریحي فعالیتونو کې یې د ګډون، او استراحت حق په رسمیت پیژني.

۲- د تړون لوري هیوادونه باید فرهنگي او هنري ژوند کې د ماشوم د بشپړې ونډې اخیستلو حق ته درناوي وکړي او د فرهنگي، هنري او تفریحي فعالیتونو د پاره د وړ او مناسبو فرصتونو رامنځته کول وهڅوي.

دوه دیرشمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه باید د هر هغه کار په وړاندې چې استثمار پکې وي یا دروند او ځورونکې وي یا د هغه د زده کړې خنډ شي او همدارنګه د هغه، جسمي، ذهني، روحي، معنوي او ټولنيزي ودې ته زیان ورسوي، د همدا ډول چلندونو په وړاندې، د ماشوم د ننگي او حمایت حق په رسمیت پیژني.

۲- د تړون لوري هیوادونه باید د حاضري مادې د پلي کېدو او ډاډ تر لاسه کولو په اړه قانوني، اداري، اجتماعي، آموزشی اقدامات تر لاس لاندې ونیسي په دغه اړه او نور د نړیوالو سندونو د شرایطو په پام کې نیولو سره دولتونه په تیره بیا:

الف: لږ تر لږه د استخدام او مقرري ټیټ عمر تثبیت او اټکل کړي.

ب: د استخدام د شرایطو او د کار د ساعتونو د مقرراتو تثبیت او اټکل وکړي.

ج: د حاضري مادې د اجراء په اړه ډاډ او نور ضمانتونه او لازم مجازات تثبیت او اټکل کړي.

ماده ۳۱:

۱- دول طرف میثاق حق طفل را به استراحت و فراغت، پرداختن به بازی و فعالیت‌های تفریحی مناسب به سن و سال طفل و اشتراک آزادانه وی در حیات فرهنگی و هنری، برسمیت می‌شناسند.

۲- دول طرف میثاق باید حق طفل را در سهمگیری کامل در حیات فرهنگی و هنری احترام بگذارند و فراهم آوری فرصتهای برابر و مناسب برای فعالیت‌های فرهنگی، هنری، تفریحی و آسایشی را تشویق کنند.

ماده ۳۲:

۱- دول طرف میثاق باید حق طفل را به حمایت در برابر استثمار و انجام هر کاری که میتواند مشقت بار باشد و یا با تحصیل طفل تداخل نماید، یا به رشد جسمی، ذهنی، روحی، معنوی و اجتماعی طفل ضرر برساند، برسمیت بشناسد.

۲- دول طرف میثاق باید اقدامات قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی را برای اطمینان از تطبیق ماده حاضر اتخاذ نمایند. به این منظور و با توجه به شرایط دیگر اسناد بین المللی دولتها باید بخصوص:

الف: حداقل سن و یا سنین استخدام را پیش بینی و تثبیت کنند.

ب: مقررات ساعات کار و شرایط استخدام را پیش بینی و تثبیت کنند.

ج: مجازات لازم و دیگر ضمانتها را برای اطمینان از اجرای ماده حاضر، پیش بینی و تثبیت کنند.

دري ديرشمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه باید د زده کړې، ټولنیز، اداري او قانوني اقدامات تر لاس لاندې ونیسي تر څو ماشومان د مخدره موادو د ناوړه کارونې او د ماشومانو څخه د دغه توکېو د لیږدوني او تولید په برخه کې لکه څنګه چې په نړیوالو سندونو کې راغلي دي کوم څوک ناوړه ګټه پورته نه کړي.

ماده ۳۳:

دول طرف میثاق باید تدابیر لازم را بشمول اقدامات قانونی، اداری، اجتماعی و آموزشی اتخاذ نمایند تا از اطفال در برابر استعمال غیر قانونی مواد نشه آور و محل روان طوری که در اسناد پیمانهای مربوط آمده است و در برابر استفاده از اطفال برای تولید و انتقال چنین مواد، حمایت صورت بگیرد.

څلور ديرشمه ماده:

د تړون ټول غړي هیوادونه باید ژمنه وکړي چې د ماشوم څخه د جنسي ناوړه ګټې اخیستني او د استثمار د ټولو بڼو په وړاندې حمایت او ننگه کوي، د همدې کبله دولتونه باید دوه اړخیز او څو اړخیز اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي تر څو د لاندنیو پېښو د رامنځته کېدلو څخه مخنیوي وکړي.

ماده ۳۴:

دول طرف میثاق باید تعهد کنند که از طفل در برابر همه انواع استثمار جنسی و سوء استفاده جنسی حمایت نمایند. بدین منظور، دولت‌ها باید اقدامات لازم ملی، دو جانبه و چند جانبه را روی دست بگیرند تا از وقوع موارد زیر جلوگیری گردد.

الف: پر ماشوم باندي زور اچول او هغه دي ته هڅول چې په هر ډول غیر مجاز فعالیت کې ګډون وکړي.

الف: ترغیب و ایجاد فشار بر طفل تا در هر نوع فعالیت جنسی غیر مجاز وارد گردد.

ب: په غیر مجاز جنسي کړنو، او فحشا کې د ماشومانو څخه استثمار جویانه ګټه اخیستل.

ب: استفاده استثمار جویانه از اطفال در فحشا ((روسپيګری)) و دیگر اعمال جنسی غیر مجاز.

ج: په بر بنډه او لغړه توګه د نندارو په ښودلو کې له ماشومانو څخه استثمار جویانه ګټه پورته کول.

ج: استفاده استثمار جویانه از اطفال در اجرای نمایشات و مواد بشکل مستهجن وعریان.

پنځه ديرشمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه باید دوه اړخیز اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي او په هره بڼه چې وي د ماشومانو د پلورلو، تبتسوني څخه دي مخنیوي وکړي.

ماده ۳۵:

دول طرف میثاق باید تمامی اقدامات لازم ملی، دو جانبه و چند جانبه را اتخاذ نمایند تا از اختطاف، فروش و قاچاق اطفال که بهر دلیلی و بهر شکلی صورت بگیرد جلوگیری شود.

شپږ ديرشمه ماده:

د تړون غړي هیوادونه د استثمار د نورو بڼو په

ماده ۳۶:

دول طرف میثاق باید از طفل در مقابل دیگر

اشکال استعمار که به یک نحوی برای آسایش طفل مضر باشد، حمایت نمایند.

ماده ۳۷:

دول طرف میثاق باید مطمئن شوند که:

الف: هیچ طفلی مورد شکنجه و دیگر جزاء ها و رفتار های تحقیر آمیز، ظالمانه و غیر انسانی قرار نمیگیرد. مجازات مرگ و حبس ابد بدون احتمال رهایی نباید برای جرایم ارتكابی توسط افراد زیر (۱۸) سال وضع گردد.

ب: هیچ طفلی نباید از آزادی خود بشکل غیر مجاز و ظالمانه محروم شود. دستگیری، توقیف و حبس یک طفل باید مطابق قانون و بحیث آخرین اقدام و در کوتاه ترین دوره از زمان باید صورت بگیرد.

ج: هر طفلی که از آزادی محروم میشود باید با انساندوستی و احترام به شأن ذاتی یک انسان و به طرزى که نیاز های سنی وی در نظر گرفته شود، بر خوردار شود. مخصوصاً هر طفل محروم از آزادی باید از بالغین جدا نگهداری شود، مگر این که منافع علیای طفل خلاف آن را ایجاب کند و باید بتواند تماس خودش را با فامیلیش از طریق مکاتبات و دیدار، بغیر از موارد استثنایی حفظ کند.

د: هر طفلی که از آزادی اش محروم میشود باید به کمکهای لازم قانونی دسترسی فوری داشته باشد و همینطور حق پرسش قانونی بودن محرومیت از آزادی خودش را نزد محکمه و دیگر ارگانهای باصلاحیت، مستقل و بیطرف و دسترسی به تصمیم گیری در مورد چنین اقدامی

ویراندي کوم چي د ماشوم هوسایني ته زیان رسوي په ټینگه د ماشوم ننگه و کړي.

اوه دیرشمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه باید ډاډ تر لاسه کړي چي:

الف: هیخ ماشوم د خوروني، سپکاوي نه ډک عمل او تر غیر انساني او ناوړه چلند لاندې نه واقع کېږي تر (۱۸) کالونو د ټیټ عمر لرونکو کسانو د پاره د جرمونو د ترسره کولو په صورت کې د همیشني بند او مړیني سزا گاني باید ورنه کړلي شي.

ب: هیخ ماشوم په ناروا او ظالمانه بڼه د خپلو آزادیو څخه بي برخي نه کړل شي د وخت په ډیر لنډ واټن او د وروستي اقدام په توگه د قانون سره سم د ماشوم حبس، توقیف او نیونه باید تر سره کړله شي.

ج: هر ماشوم چي د آزادی څخه بي برخي کېږي باید د انسان دوستي او د انساني کرامت له مخې کومو اړتیاوو ته چې اړه لري د هغو څخه باید برخمن شي په تیره بیا د آزادي څخه بي برخي شوي هر ماشوم باید د لویو کسانو څخه بیل کړل شي مگر دا چي د ماشوم لوري گټي د هغو خلاف غوښتنه وکړي او باید وکړاي شي په هر واسطه له خپلي کورني سره له استثنایي حالت څخه پر ته اړیکي ټینگې کړي.

د: هر ماشوم چي د آزادی څخه بي برخي کېږي باید قانوني مرستو ته لاس بری ولري او همدارنگه د محکمو او نورو واکمنو بي طرفه او خپلواکو ارگانونو څخه د خپلي آزادي د بي برخي کېدلو په اړه د پوښتني او ټپوس

حق ولری.

را داشته باشد.

اته دیرشمه ماده:

ماده ۳۸:

۱- د ترون لوري هیوادونه ژمنه کوي او د ماشومانو په اړه نړیوالو بشر دوستانه قوانینو ته درناوي لري او د وسله والو نښتو په مهال باید د ماشومانو څارنه وکړله شي.

۱- دول طرف میثاق باید تعهد کنند که به مقتضیات قوانین بشر دوستانه بین المللی مربوط به اطفال و قابل اجراء در وضعیت بر خورد های مسلحانه احترام بگذارند.

۲- دولتونه باید ټول اقدامونه عملي کړي او د دي ډاډ تر لاسه کوي هغه کسان چي د پنځلس کلني عمر يي نه وي بشپړ کړي په دښمنیو کې له گډون څخه منع کړي او په مستقیمه توگه په شخړو کې ونډه تر سره نه کړي.

۲- دولتها باید تمام اقدامات عملی را بعمل آورند تا مطمئن شوند، افرادی که پانزده ساله گي را تکمیل نکرده اند در مخصصات نقسش مستقیم ندارند.

۳- د ترون غړي هیوادونه باید هغه څوک چي پنځلس کاله عمر يي بشپړ کړي نه وي په پوځي خدمت کې نه شاملوي، په پوځي خدمت کې هغه کسان چي پنځلس کلني يي بشپړه کړي او اتلس کلني ته نه وي رسیدلي، هیوادونه باید هغه وکړي او د لوړ عمر کسانو ته موقع برابره کړي.

۳- دول طرف میثاق باید فردی را که پانزده ساله نشده است به خدمت عسکری نگیرند، در استخدام عسکری افرادی که پانزده ساله گي را تکمیل کرده اند ولی هیجده ساله نشده اند، دولتها باید سعی نمایند که اولویت را به کلانتر ها بدهند.

۴- د جگړي په حالت کې د غیر پوځي ټولنو د ننگي د بشر دوستانه قوانینو له مخې د دولتونو د مکلفیت پر اساس هغوي باید ډاډ تر لاسه کړي چي ماشومان له جگړي څخه اغیزمن نه شي د هغو د زیان رسیدلو د مخنیوي په اړه تدبیرونه تر لاس لاندې ونیسي.

۴- مطابق به مکلفیت دولتها تحت قوانین بشر دوستانه به حمایت از جمعیت غیر نظامی در حالت جنگ، آنها باید کلیه اقدامات عملی برای اطمینان از حمایت و مراقبت اطفالی که از جنگ متأثر میشوند اتخاذ نمایند.

نهه دیرشمه ماده:

ماده ۳۹:

د ترون لوري هیوادونه باید وړ اقدامونه تر لاس لاندې ونیسي تر څو هغه ماشوم چي د وسله والو شخړو د سپکاوي وړ عملونو، زیاتي، ځوروني، استثمار او نورو تیریو قرباني شوي وي د کورني سره د بیا یو ځای کېدو او د هغه د ژوند د ښه والي په اړه وړ چاري تر لاس لاندې ونیسي دغه ښه والي او سمون باید په داسي چاپیریال کې

دول طرف میثاق باید کلیه اقدامات لازم را اتخاذ نمایند تا بهبودی و الحاق مجدد طفلی که قربانی هر نوع غفلت، استثمار و یا سؤ استفاده، شکنجه و هر نوع برخورد ظالمانه، غیر انسانی و تحقیر آمیز و یا مجازات و نزاعهای مسلحانه شده است، گسترش یابد چنین بهبودی و پیوستگی مجدد مییابد در محیطی که صحت،

احترام به خود و شأن طفل را تسریع نماید، صورت بگیرد.

ماده ۴۰:

۱- دول طرف میثاق حق هر طفلی را که ادعا میشود و یا متهم میگردد و یا مشخص میشود که قانون جزاء را زیر پا کرده است به این که بشیوه سازگار با رشد حس شرف و ارزش طفل با وی رفتار شود، به رسمیت میشناسند. شیوه یی که احترام طفل به حقوق بشر و به آزادیهای بنیادی دیگران را تقویت میکند و سن طفل و مطلوبیت گسترش الحاق مجدد وی (به جامعه) و به دست گرفتن یک نقش سازنده توسط طفل در جامعه را در نظر بگیرند.

۲- به این منظور و با توجه به شرایط مربوطه اسناد بین المللی دول طرف میثاق باید بخصوص تعهد کنند که:

الف: هیچ طفلی نباید منسوب شود، متهم گردد و یا مشخص گردد که قانون جزاء را بدلیل اعمال و یا قصورهای که در قوانین داخلی و بین المللی در وقت ارتکاب جرم منع نبوده، نقض کرده است.

ب: هر طفلی که گفته میشود، متهم است و یا مشخص شده است که قانون جزاء را نقض کرده حداقل ضمانتهای زیر را داراست:

اول: تا وقتی که مطابق به قانون گناهکار ثابت نگردیده است، بیگناه فرض شود.

دوم: از اتهام وارده علیه خود مستقیماً و بدون تأخیر و در صورتی که مناسب باشد از طریق

رامنخته شیعی ماشوم ته د درناوي بهير گړندي كړي.

خلوینتیه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه د هر هغه ماشوم په اړه چې ادعا ورباندې شوي وي او د جزاء قانون یی تر پښو لاندې کړي په دغه تور متهم شوي وي، په داسې توگه چلند ورسره وکړل شي چې د ماشوم د شرف او وقار سره برابرې دا ډول حق یی په رسمیت پېژني، هغه لاري چاري او د بشر د حقوقو په اړه درناوي، او د نورو آزادیو د احترام روحیه په ماشوم کې پیاوړې کړي د ټولني سره د یو ځای کېدو او په ټولنه کې د فعاله غړي په توگه د هغه د گډون زمينه برابره کړي.

۲- په دغه اړه او نړیوالو سندونو ته په پاملرنې سره د تړون لوري هیوادونه ژمنه کوي چې:

الف: هیڅ ماشوم باید متهم، منسوب او ځانگړي نه کړي شي چې د جزاء قانون یی د داسې عملونو او کړنو له مخې چې په داخلي او بین المللي قوانینو کې د هغو سرته رسول نقض او سرغړونه گڼل کېږي د جرم د سرته رسولو په وخت کې یی تر پښو لاندې کړي دي.

ب: هر ماشوم چې ویل کېږي او تورن کېږي چې د جزاء قانون یی تر پښو لاندې کړي دي، لږ تر لږه لاندیني ضمانتونه لري:

لومړی: تر هغی نېټې پوری چې د قانون له مخې گرم او گنهکار ونه گڼل شي بی گناه دی وگڼل شي.

دویم: د خپل مور او پلار او یا د قانوني سرپرست له خوا هغه اتهام او تور چې ورباندې لگول شوي

والدین و یا سرپرستان قانونی اش مطلع شود و از کمکهای قانونی و دیگر کمکها برای آماده ساختن رایه دفاعیه خود برخوردار باشد.

سوم: قضیه باید بدون تأخیر توسط یک مرجع و یا هیأت قضائی با صلاحیت، مستقل و بیطرف در جریان یک محاکمه شایسته و مطابق به قانون و با موجودیت کمکهای قانونی رسیده گی شود. در صورتی که این کار، منافی منافع عالیه طفل ارزیابی نگردد بخصوص با در نظر گرفتن شرایط و سن و سال طفل و وضعیت والدین و سرپرستان وی.

چهارم: طفل نباید مجبور شود که شهادت بدهد و یا به گناهی اعتراف کند. آزمایش و تحقیق شهود مخالف طفل و شهودی که به نفع او شهادت میدهند باید تحت شرایط برابر صورت بگیرد و شهود موافق طفل به دادگاه آورده شوند.

پنجم: اگر ملاحظه شود که قانون جزاء را نقض کرده است، این تصمیم و اقدامات وضع شده بعدی، بعداً باید توسط یک هیأت قضائی و یا یک مرجع باصلاحیت مستقل و بیطرف و مطابق به قانون تجدید نظر شود.

ششم: در صورتی که طفل نمیتواند لسان مورد استعمال را بفهمد و یا به آن صحبت کند بصورت رایگان از کمک یک مترجم برخوردار شود.

هفتم: حریم خصوصی طفل بصورت کامل در تمام جریان محاکمه احترام شود.

۳- دول طرف میثاق باید بکوشند تا

وی به مستقیمه توگه پرته له خنله خخه خبرتیا تر لاسه کړي او د خپل ځان په اړه د قانوني مرستو او د دفاعي د وړاندي کولو له حق خخه برخمن شي.

درېم: قضیه باید پرته له خنله خخه د یوې مرجع یا د بی طرفه، واکمن قضائی هیأت له خوا د یوې وړ محکمی او قانون له مخی وخیرله شی په هغه صورت کې چې دا کار د ماشوم د لوړو گټو خلاف و نه گڼل شی په هر حال کې د ماشوم عمر او د هغه د مور او پلار حالت باید په پام کې ونیول شی.

څلورم: ماشوم په دې اړ نه کړل شی چې شهادت ورکړي او په گناه اعتراف وکړي د ماشوم د مخالفو شاهدانو تحقیق او آزمایشت او هغه شاهدان چې د ماشوم په گټه شهادت ورکوي باید په یو برابر شرایطو کې واقع وي او د ماشوم د خوا شاهدان دې محکمی ته راوستل شی.

پنځم: که چیري ولیدل شی چې د جزاء قانون یی تر پښو لاندې کړي دغه تصمیم او د وروستني جوړ کړل شوي اقدامات باید د یوه قضائی هیأت یا د یوې بی طرفه خپلواکې او واکمني مرجع له خوا او د قانون سره سم تجدید نظر کړل شی.

شپږم: په هغه صورت کې چې ماشوم د استعمال او کارولو وړ ژبي باندي ونه پوهیږي او په هغی خبري و نه کړای شی په وړیا توگه دې د ژباړن له مرستی خخه برخمن شي.

اووم - د محاکمی په بشپړ بهیر کې دې د ماشوم د خصوصی حریم درناوي وکړل شی.

۳- د تړون لوري هیوادونه باید هخه وکړي تر

ایجاد قوانین، آئین نامی ها، مراجع و نهاد های که مخصوصاً در موارد اطفال منسوب، متهم و یا شناخته شده به نقض قانون جزاء قابل تطبیق هستند، گسترش یابد و بخصوص:

الف: تثبیت حداقل سنی که اطفال پایین تر از آن فاقد ظرفیت و قدرت نقض قانون جزاء فرض شوند.

ب: هر جا که مناسب و مطلوب باشد اقداماتی برای معامله با این اطفال بدون توسل به دادخواست قضائی بشرطی که حقوق بشر و حفاظت های قانونی بصورت کامل رعایت گردد، روی دست گرفته شود.

۴- انواع ترتیبات از قبیل ترتیبات مراقبت، راهنمایی و نظارت، مشوره، مجازاتهای تعلیقی، مراقبتهای پرورشی، پروگرامهای آموزشی و حرفه یی و دیگر جاگزینهای مراقبت مؤسساتی باید در دسترس باشد تا اطمینان حاصل شود که با اطفال به طرزى که سزاوار آسایش طفل و متناسب با جرم و شرایط وی هر دو باشد، رفتار میگردد.

ماده ۴۱:

هیچ چیز در این میثاق نباید روی ترتیباتی که بیشتر موجب تحقق حقوق اطفال میشوند و ممکن است مشمول مواد زیر گردد، اثر بگذارد:

الف: قانون یک دولت.

ب: قوانین بین المللی مورد استفاده یک دولت.

خو هغه قوانین، او آئین نامی کومی چي د تورنو، منسوبو او یا پیژندل شویو ماشومانو په اړه وې هغوي چې د جزاء قانون نقض کړي وي د داسي قوانینو او لایحو پراخول په تیره بیا:

الف: لږ تر لږه د عمر د وروستني حد ټاکل چې تر هغه د ټیټ عمر ماشومان د جزاء د قانون د نقض د ظرفیت فاقد وگڼل شي.

ب: هر ځای کې چې وړ بریښي د دا ډول ماشومانو په اړه اقدامات تر سره کول د قضائی غوښتنلیک نه پرته په دي شرط چې د بشر حقوق او قانوني ساتني يي په بشپړه توگه په پام کې نیول شوي وي، تر لاس لاندې ونیسي.

۴- د څارني، د سلا مشوري او پلټني تعلیقي سزا گاني، پرورشني څارني، د زده کړي حرفوي پروگرامونه چې له ماشومانو سره د آسایش او د هغه د ژوند او جرم د شرایطو په پام کې نیولو سره سم چلند تر سره کوي.

یو څلویښتمه ماده:

په دغه تړون کې هیڅ شي باید په هغو ترتیباتو باندي اغیزه ونه کړي کوم چې د ماشوم د حقوقو د تحقیق او پلي کېدلو لامل گرځي او د دې امکان لري هغه مواد په:

الف: د یو دولت قانون.

ب: د یو دولت له لوري د نړیوالو قوانینو څخه گټه اخیستل وي.

دوه یمه برخه

بخش دوم

دوه څلویښتمه ماده:

د تړون لوري هیوادونه ژمنه کوي چې بالغین یا لویان او ماشومان د دغه تړون له شرایطو او اصولو څخه په اغیزمنه توګه خبروي.

ماده ۴۲:

دول طرف میثاق متعهد میشوند که بالغین و همینطور اطفال را از اصول و شرایط این میثاق توسط وسایل مؤثر و مناسب وسیعاً آگاه نمایند.

دري څلویښتمه ماده:

۱- د نوموړو ژمنو تر لاسه کولو په اړه د تړون لوري هیوادونه د ترلاسه کول شویو پرمختګونو د ارزونې په برخه کې باید د ماشوم د حقوقو په اړه یوه کمیته جوړه کړي چې لاندې اټکل شوي دندې سرته ورسوي.

ماده ۴۳:

۱- بمنظور بررسی پیشرفتهای حاصله توسط کشور های طرف میثاق در جهت بجای آوردن تعهدات مذکور در این میثاق باید کمیته یی به ارتباط حقوق طفل که وظایف پیش بینی شده آتی را انجام بدهد، تأسیس گردد.

۲- دغه کمیته باید د لسو تنو کار پوهانو څخه چې عالي معنوي او پیژندل شوي واک ولري جوړه کړل شي او د دغه تړون په اړوند د چارو پلټنه وکړي، د کمېټې غړي د دولتونو له خوا د خپلو وګړيو له مینځه څخه ټاکل کېږي، چې جغرافیوي عادلانه ویش او د ټاکنې د قانوني سیستم له مخې او په خپل شخصي صلاحیت سره کار کوي.

۲- این کمیته باید از ده نفر کارشناس دارای مقام عالی معنوی و صلاحیت شناخته شده در زمینه های مربوط به این میثاق تشکیل گردد. اعضای کمیته باید توسط دولتها از بین مردم خود شان ضمن توجه به توزیع عادلانه جغرافیایی و همینطور سیستم اصلی قانونی انتخاب و با صلاحیت شخصی خود شان کار کنند.

۳- د کمیسیون غړي باید په مخفي او پټه رأي گيري د هغه لست له مینځ څخه چې د دولتونو له خوا وړاندي شوي وي، وټاکل شي، هر دولت کولاي شي د خپلو خلکو له مینځ څخه يو تن د نامزدې د پاره وروپيژني.

۳- اعضای کمیسیون باید در جریان رأی گیری مخفی از بین لستی که توسط دولتها نامزد شده باشند انتخاب گردد. هر دولت میتواند از میان مردم خود خود یک نامزد را معرفی کند.

۴- د کمیټې مقدماتي ټاکنې باید د دغه تړون تر نافذ کېدلو شپږ میاشتې وروسته تر سره شي دا ځکه چې تر هرو دوو کلونو وروسته ټاکنې تر سره کېږي لږ تر لږه تر هرو ټاکنو څلور میاشتې د مخه باید د ملګرو ملتونو سرمنشي د هیوادونو څخه وغواړي چې خپل نامزدان د دوو میاشتو په اوږدو کې وروپيژني تر هغه وروسته د ملګرو ملتونو

۴- انتخابات مقدماتی کمیته نباید دیر تر از شش ماه بعد از انفاذ این میثاق برگزار گردد و بعداً هر دو سال یکبار انتخابات برگزار میگردد. حداقل چهار ماه قبل از هر انتخابات، سرمنشی سازمان ملل متحد باید توسط نامه یی خطاب به کشور ها از آنها بخواهد که نامزد های شان را طی دو ماه معرفی کنند. سرمنشی باید متعاقباً لستی را به

ترتیب الفبا از همه نامزد ها با ذکر کشور های نامزد کننده تهیه نموده و آن را به کشور های طرف میثاق تقدیم نماید.

۵- انتخابات باید در جلسه (نماینده) دولتها که توسط سرمنشی ملل متحد و در مقر آن سازمان برگزار میگردد. صورت بگیرد. در این جلسات که با حضور دو ثلث دولتهای طرف میثاق نصاب آن پوره میشود، افرادی باید به کمیته انتخاب شوند که بالا ترین تعداد آراء و اکثریت مطلق آراء نماینده گان دول حاضر در جلسه و رأی دهنده را بدست بیاورند.

۶- اعضای کمیته باید برای یک دوره چهار ساله انتخاب بشوند. اینها باید حق دو باره انتخاب شدن را در صورت تجدید نامزدی داشته باشند. دوره پنج عضو انتخاب شده، در نخستین انتخابات، در پایان دو سال ختم میشود؛ نام این پنج نفر باید فوراً بعد از نخستین انتخابات از طریق قرعه کشی توسط رئیس جلسه برگزیده شود.

۷- اگر یک عضو کمیته بمیرد یا استعفا بدهد و یا به هر دلیلی اظهار نماید که قادر به انجام وظایف محوله نیست، دولتی که همان عضو را معرفی کرده است باید کارشناس دیگری را از ملت خود منصوب نماید تا، مشروط به قبولی کمیته، در فرصت باقیمانده از دوره وی خدمت کند.

۸- کمیته باید برای خود آئین نامه داخلی وضع نماید.

۹- کمیته باید رؤسای خود را برای یک دوره دو ساله انتخاب کنند.

سرمنشی د الفبا به ترتیب سره د ٔولو هیوادونو د نامزادانو یو لست برابروي او هغه د ترون غریو هیوادونو ته وړاندي کوي.

۵- ټاکنې د دولتونو د استازيو په غونډه کې چې د ملگرو ملتونو د سرمنشي له خوا د دغه سازمان په مقر کې جوړ او تر سره کېږي دغه غونډې چې د ترون د لوريو هیوادونو د دريو څخه د دوو په راغونډیدلو سره یې د غونډې نصاب بشپړ کېږي هغه کسان باید و کمیټې ته وټاکل شي چې د حاضر و استازيو زياتي يا مطلقې رأی تر لاسه کړي.

۶- د کمیټې غړي د یوې څلور کلنې دورې د پاره ټاکل کېږي، هغوي د نامزدې د تجدید کولو په صورت کې بیا کولای شي دغې دندې ته وټاکل شي، د پنځو تنو غړيو د ټاکلو دوره په لومړيو ټاکنو کې د دوه کالو تر پای ته رسیدلو وروسته پای ته ورسېږي، د دغو پنځو تنو نومونه باید پرته له څنډه څخه د لومړنيو ټاکنو وروسته د غونډې د رئیس له خوا د پچې په توگه غوره کړل شي.

۷- که د کمیټې کوم غړي مړ شي یا استعفا وکړي د خپل هیواد څخه یو بل تن د هغه پر ځای د کمیټې د موافقې پر اساس ور پیژندل کېږي تر څو د هغه د دندې په پاتې ودي کې د هغه پر ځای دنده سرته ورسوي.

۸- کمیټه باید د خپلو داخلي چارو د پاره داخلي کړنلاره ولري.

۹- کمیټه خپل رئیسان د یوې دوه کلنې دورې د پاره ټاکي.

۱۰- جلسات کمیته باید بصورت عادی در مقر ملل متحد یا در هر جای مناسب دیگری که توسط کمیته معین شود دایر گردد. کمیته باید معمولاً سال یکبار تشکیل جلسه بدهد. طول جلسات باید توسط اجلاسی از دول طرف میثاق حاضر مشروط به قبولی مجمع عمومی ملل متحد تعیین و در صورت لزوم تجدید نظر گردد.

۱۱- سرمنشی ملل متحد باید کارمندان و امکانات لازم را برای اجرای مؤثر وظایف کمیته تحت میثاق حاضر تأمین نماید.

۱۲- اعضای کمیته متشکل تحت امر این میثاق باید از منابع ملل متحد، با قبولی مجمع عمومی و بر اساس شرایط و ضوابطی که توسط مجمع عمومی اتخاذ میگردد، مزایایی دریافت نمایند.

ماده ۴۴:

۱- دول طرف میثاق تعهد میکنند که از طریق سرمنشی ملل متحد راپور اقداماتی را که آنها اتخاذ رده اند و به حقوق شناخته شده در این میثاق عینیت میبخشند و راپور پیشرفت تطبیق این حقوق را بر اساس جدول زمانی زیر به کمیته تقدیم نمایند:

الف: در خلال دو سال از تاریخ به اجراء گذاشته شدن این میثاق برای دولتهای طرف توافق نماید.

ب: هر پنج سال یکبار بعد از آن تاریخ.

۲- راپور مذکور تحت ماده حاضر باید دال بر عوامل و مشکلات باشد، در صورت وجود

۱۰- د کمیته غونلهی په عادي توگه د ملگرو ملتونو د سازمان په مقر یا بل کوم ځای کې چې د کمیته له خوا وټاکل شي هلته جوړیږي کمیته په کابل کې یو ځل غونډه کوي د کمیته د غونډه دوام د تړون د حاضر و غړیو له خوا د ملگرو ملتونو د عمومي ټولني د منلو په صورت کې اوږدیدلای شي.

۱۱- د ملگرو ملتونو سرمنشي د کمیته د دندو د ښه سرته رسولو په اړه باید د کمیته اړتیاوي او کار کوونکې په ښه توگه تأمین کړي.

۱۲- د کمیته غړي د دغه تړون تر امر لاندې باید د ملگرو ملتونو د منابعو څخه د عمومي ټولني د منلو او د هغو شرایطو او ضوابطو له مخې چې د عمومي ټولني له خوا رامنځته کېږي گټه پورته کړي.

څلور څلویښتمه ماده:

۱- د تړون لوري هیوادونه ژمنه کوي چې د ملگرو ملتونو سرمنشي له لیاړي د خپلو کړنو رپوټ او هغه اقدامات چې هغوي تر سره کړي او په دغه تړون کې پېژندل شويو حقونو ته عینیت ورکوي او ددغو حقوقو د پرمختگ او تطبیق رپوټ د لاندیني زماني جدول پر اساس کمیته ته وړاندې کوي:

الف: د دغه تړون د اجراء کېدو د نېټې څخه د دوو کلونو په اوږدو کې د لوري هیواد په وړاندې توافق وکړي.

ب: د هغې نېټې څخه د پنځو کلونو تر تیروولو وروسته د یوه ځل د پاره.

۲- د حاضري مادې له مخې رپوټ د ستونزو او عواملو په اړه بشپړ معلومات ولري، د ستونزو او

مشکلات و عوامل، که بر درجه انجام تعهدات تحت این ماده تأثیر میگذارد. راپور ها همینطور باید در بردارنده اطلاعات کافی باشد تا کمیته درک همه جانبه از تطبیق میثاق در کشور مربوطه را حاصل نماید.

۳- دولتهایی که یک راپور همه جانبه مقدماتی فرستاده اند ضرور نیست که در راپور های بعدی معلومات اساسی را که در راپور اولی آمده است تکرار کنند.

۴- کمیته ممکن است از دولتهای طرف میثاق اطلاعات بیشتر راجع به تطبیق میثاق بخواهند.

۵- کمیسیون باید از طریق شورای اقتصادی و فرهنگی هر دو سال راپوری را راجع به فعالیتهايش به سرمنشی ملل متحد تقدیم نماید.

۶- دولتهای طرف میثاق باید راپور های شان را در کشور های خود شان در دسترس عامه قرار بدهند.

عواملو د شتوالی په صورت کې چې د دغې مادې پر ژمنو اغیزه کوي، او همدارنگه رپوتونه باید بشپړ اطلاعات ولري تر څو کمیته وپوهیږي چې په اړوند هیواد کې د تړون مواد تر کومې کچې پوري تطبیق شوي دي.

۳- هغه هیوادونه چې یو هر اړخیز مقدماتي رپوت یې وړاندي کړي وي، د دي اړتیا بیان لیدله کېږي چې په وروستیو رپوتونو کې اساسي معلومات چې په لومړي رپوت کې یادونه شوي وي بیا تکرار کړي.

۴- د دي امکان لري چې کمیته د غړیو هیوادونو څخه د تړون د تطبیق په اړه زیات معلومات وغواړي.

۵- کمیسیون باید په دواړو کلونو کې د فرهنگي او اقتصادي شورا له لاری د خپلو فعالیتونو په اړه د ملگرو ملتونو سرمنشي ته معلومات وړاندي کړي.

۶- د تړون لوري هیوادونه باید په خپلو هیوادونو کې دغه رپوتونه د عامه خلکو په واک کې ورکړي.

بخش سوم

درېمه برخه

ماده ۴۵:

برای تسريع تطبیق مؤثر این میثاق و برای تشویق همکاریهای بین المللی در این زمینه:

الف: نماینده گیهای تخصصی، صندوق اطفال ملل متحد و دیگر ارگانهای ملل متحد، باید این صلاحیت را داشته باشند که در بررسی تطبیق لوازم این میثاق تا آنجا که در ساحه دستورالعمل کاری شان قرار میگیرد، نماینده گی کرده بتوانند.

پنځه څلویښمه ماده:

د دغه تړون د اغیزمن او گړندي تطبیق او په دغه اړه د نړیوالو مرستو د هڅوني په برخه کې:

الف: د ملگرو ملتونو د ماشومانو د صندوق، تخصصي او د ملگرو ملتونو ارگانونو استازي د دي واک ولري تر کومه ځايه پوري چې د دغه تړون د لوازمو په تطبیق پوري اړه ولري د هغو استازیتوب وکړي د دي امکان شته چې کمیته د

کمیته ممکن است از نماینده گیهای تخصصی، صندوق اطفال ملل متحد و دیگر ارگانهای ملل متحد بخواهد که راجع به تطبیق این میثاق در ساحات مشمول چهارچوب کاری آنها گزارش بدهند.

ب: کمیته باید در صورتی که مناسب ببیند هر گزارشی را که از دولتهای طرف میثاق حاوی تقاضاء ضرورت و یا بیان مشوره و یا کمک فنی دریافت میکند به نماینده گیهای تخصصی، صندوق اطفال ملل متحد و یا مؤسسات باصلاحیت با ضمیمه پیشنهادات و ملاحظات کمیته راجع به آن تقاضاها و ضرورتها، منتقل نماید.

ج: کمیته ممکن است به مجمع عمومی توصیه کند که از سرمنشی بخواهد تا از جانب آن مجمع راجع به مسایل مشخص مربوط به حقوق طفل تحقیقات نماید.

د: کمیته ممکن است توصیه ها و پیشنهادات کلی بی را بر اساس معلومات دریافتی برای پیگیری مواد (۴۴ و ۴۵) این میثاق ترتیب نماید. چنین پیشنهادات و توصیه های کلی باید به هر دولت دخیل منتقل شود و یکجا با نظرات دولتها به مجمع گزارش داده شود.

ماده ۴۶:

میثاق حاضر باید برای امضاء توسط همه دولتها، مفتوح باشد.

ماده ۴۷:

میثاق حاضر موكول به تصویب است. اسناد مصوب باید به سرمنشی سازمان ملل متحد سپرده شود.

ملگرو ملتونو د ماشومانو د صندوق د تخصصی نماینده گیو او د ملگرو ملتونو د نورو ارگانونو خخه وغواړي چې د هغوي د کاري پـولو په حدودو کې د دغه تـرون د تطبیق په اړه هغوي ته رپوت ورکړي.

ب: کمیته په هغه صورت کې چې پر ځای یې وگڼي هر هغه رپوت چې د ترون د لوریو هیوادونو خخه یې د اړتیاوو، مرستو یا سلا مشورو په برخه کې تر لاسه کړي وي، د ملگرو ملتونو د ماشومانو صندوق تخصصی نماینده گیو یا د ملگرو ملتونو نورو ارگانونو او واکمنو مؤسسو ته د وړاندیز د ضمیمې او د کمیته د ملاحظاتو په پام کې نیولو سره دغه اړتیاوي او غوښتنې هغوي ته انتقال کړي.

ج: کمیته ممکنه ده عمومي ټولني ته سپارښتنه وکړي او د سرمنشي خخه وغواړي تر څو د هغې ټولني له خوا د ماشوم د حقوقو په اړه د ځانگړيو مسایلو په برخه کې تحقیقات او پلټنې وکړي.

د: کمیته امکان لري دغه سپارښتنې او وړاندیزونه د هغو تر لاسه شویو معلوماتو له مخې د دغه ترون د (۴۴ او ۴۵) موادو د څارنې په اړه ترتیب کړي دا ډول وړاندیزونه او سپارښتنې باید و هر دخیل هیواد ته ولیردول شي او دولتونو د نظرو په ملتیا یې و ټولني ته رپوت وړاندي شي.

شپږ څلویښتمه ماده:

دغه حاضر ترون باید د امضا د پاره د ټولو هیوادونو په وړاندي پرانیستي وي.

اوه څلویښتمه ماده:

حاضر ترون په تصویب پوري اړه لري تصویب کړل شوي سندونه باید د ملگرو ملتونو سرمنشي ته وسپارل شي.

اته خلویبئتمه ماده:

حاضر ترون باید د دولتونو له خوا ویو ځای کېدو او توافق ته پرانیستی وي، د یو ځای کېدلو سندونه د ملگرو ملتونو سرمنشي ته سپارل کېږي.

ماده ۴۸:

میثاق حاضر باید برای توافق و الحاق توسط دولت‌ها مفتوح باشد. اسناد الحاق باید به سرمنشي ملل متحد سپرده شود.

نهه خلویبئتمه ماده:

۱- دغه ترون سرمنشي ته د یو ځای کېدو او تصویب د شلم سند تر سپارلو دیرش ورځي وروسته د اجراء وړ گڼل کېږي.

ماده ۴۹:

۱- این میثاق به روز سی ام بعد از سپردن بیستمین سند تصویب و یا الحاق به سرمنشي باید به مورد اجراء گذشته شود.

۲- دهر دولت لپاره چې د ترون د شلم سند د تصویب یا الحاق نه وروسته تصویبوی یائی منی، ترون (۳۰) ورځي وروسته د اسنادو دسپارلو یا تصویب نه نافذیږي.

۲- برای هر دولتی که این میثاق را بعد از سپردن بیستمین سند تصویب و یا الحاق، تصویب میکند و یا میپذیرد، میثاق به سیومین روز بعد از سپردن اسناد تصویب و الحاق همان کشور انفاذ میگردد.

پنځوسمه ماده:

کیدای شي د ترون لوري هر هیواد دیوې اصلاحي (متمم) وړاندیز وکړي او هغه دملگرو ملتونو د عمومي منشي په دفتر کی کنییر دي عمومي منشي باید وروسته د هغه د رسیدگي په اړه د کنفرانس د دایریدو د لیواله هیوادونو سره اړیکه ونیسي اوله هغو نه و غواړي چه آیا د کنفرانس د دایریدو او پر هغه متمم د رأی ورکولو غوښتونکي دي که نه؟ د مثبت ځواب په صورت کې د اړیکو د نیولو له نېټې څخه د څلورو میاشتو په دننه کې لږ تر لږه له دریو څخه یوه برخه هیوادونه که د دي کنفرانس غوښتونکي وي، عمومي منشي باید د ملگرو ملتونو تر سرپرستي لاندې کنفرانس دایر کړي، هر متمم چې د کنفرانس د حاضر و رأی ورکونکو له خوا تصویب شو ښایی چې د موافقي لپاره عمومي مجمع ته وړاندې شي.

ماده ۵۰:

هر دولت طرف میثاق ممکن است یک اصلاحیه یی (متمم) را پیشنهاد و آن را در دوسیه سرمنشي ملل متحد بگذارد. سرمنشي باید بعداً در باره آن متمم با دول طرف میثاق تماس بگیرد و از آنها تقاضا کند که آیا علاقمند تدویر کنفرانسی از دولتها برای رسیده گی به آن متمم و رأی گیری در مورد آن هستند یا نه؟ و در صورت مثبت بودن جواب طی چهار ماه از تاریخ تماس، که حد اقل یک ثلث دول طرف توافق خواستار چنین کنفرانسی باشند، سرمنشي ملل متحد باید کنفرانس را تحت سرپرستی ملل متحد دایر نماید. هر متممی که توسط اکثریت دول حاضر رأی دهنده در کنفرانس تصویب شود باید برای موافقت به مجمع عمومی تقدیم شود.

۱- د ملگرو ملتونو عمومي منشي باید د هیوادونو د ملاحظاتو متن د تصویب یا موافقي په وخت کې

۱- متممی که مطابق به پاراگراف (۱) ماده حاضر تصویب میشود باید هنگامی که توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد پذیرفته شد و توسط

دو ثلث دول طرف میثاق تائید گردید، به مورد اجراء گذاشته شود.

۲- وقتی یک متمم نافذ می‌گردد، دولتهایی که متمم را پذیرفته اند ملزم به رعایت آن هستند و دیگر دولتهای طرف میثاق مکلف به اجراء شرايط میثاق حاضر و هر متممی است که این کشورها آن را پذیرفته اند.

ماده ۵۱:

۱- سرمنشی ملل متحد باید متن ملاحظات دولتها را در وقت تصویب و یا توافق دریافت و به همه کشورها بخش نماید.

۲- به ملاحظاتی که با اهداف و مقاصد این میثاق سازگار نباشند نباید اجازه داده شوند.

۳- ملاحظات ممکن است در هر زمانی با اطلاع دادن این موضوع به سرمنشی ملل متحد پس گرفته شود

سرمنشی بعداً باید همه کشورها را از این مسئله آگاه کند. چنین اطلاعیه‌ی در همان تاریخی که توسط سرمنشی دریافت می‌گردد به اجراء گذاشته خواهد شد.

ماده ۵۲:

دول طرف میثاق ممکن با نوشتن اطلاعیه‌ی به سرمنشی ملل متحد با این میثاق قطع رابطه کنند. قطع رابطه یکسال بعد از تاریخ رسیدن اطلاعیه مربوطه توسط سرمنشی به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

تر لاسه کپری او ټولو هیوادونو ته وویشي.

۲- عمومی منشي بايد هغه ملاحظاتو ته چې د تړون له اهدافو او مقاصدو سره سمون و نه لري، اجازه ورنکړي. کيدای شي ملاحظات هر وخت عمومی منشي ته د اطلاعيې په ورکولو سره بيرته واخيستل شي، عمومی منشي بايد وروسته ټول هیوادونه له دي مسئلې څخه خبر کړي. دغه شان اطلاعيې چې عمومی منشي ئي تر لاسه کوي په همغه نېټه کې به تر اجراء لاندي ونيول شي.

یو پنځوسمه ماده:

۱- عمومی منشي بايد د هیوادونو د ملاحظاتو متن د تصویب یا توافق په مهال تر لاسه کړی او ټولو هیوادونو ته یی وویشي.

۲- هغه ملاحظاتو ته چې د تړون له اهدافو او مقاصدو سره سمون ونلری، باید اجازه ورنکړل شي.

۳- کيدای شي ملاحظات په هر وخت کې عمومی منشي ته د دی موضوع په خبر ورکولو سره بيرته واخيستل شي.

عمومی منشي بايد وروسته ټول هیوادونه لدی مسئلې څخه خبر کړی دا رنگه اطلاعيې په همغه نېټه چې د عمومی منشي په واسطه تر لاسه کيږی، تر اجراء لاندي به ونيول شي.

دوه پنځوسمه ماده:

کيدای شي د تړون لوری هیوادونه عمومی منشي ته د اطلاعيې په ليکلو له دغه تړون سره اړيکی وشلوی، د اړیکو پری کول به د اطلاعيې د رسيدلو له نېټې څخه یو کال وروسته د عمومی منشي لخوا تر اجراء لاندي ونيول شي.

دري پنخوسمه ماده:

عمومی منشی د دی تپرون له پاره تر ټولو
امین شخص غوره کیږی.

ماده ۵۳:

سرمنشی ملل متحد بحیث امین ترین شخص
برای این میثاق برگزیده میشود.

څلور پنخوسمه ماده:

د تپرون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی،
روسی او اسپانوی متنونه چې د یو شان
اعتبار وړ دی له عمومی منشی سره
ساتل کیږی.

ماده ۵۴:

نسخه اصلی میثاق که متن های عربی،
چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانوی
آن یکسان معتبر هستند باید نزد سرمنشی ملل
متحد گذاشته شود.

د لاسلیک کوونکو د پوره واک څښتن استازیو ته
د خپلو دولتونو لخوا بشپړ واک ورکړل شوی دی
چې دغه تپرون د شهادت په توگه لاسلیک کړی.

نماینده گان تام الاختیار امضاء کننده زیر از
طرف دول متبوع شان صلاحیت کامل داده شده
اند که میثاق حاضر را بطور شهادت امضاء کنند.